

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ХӨГЖЛИЙН ГАЗАР

ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ХӨГЖЛИЙН ГАЗРЫН 2023 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

2023 он

ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ХӨГЖЛИЙН ГАЗРЫН 2023 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ТАЙЛАН

2023 оны 12 дугаар сарын 15

Улаанбаатар хот

ТАЙЛАНГИЙН БҮТЭЦ, АГУУЛГА

НЭГ. ОРОН ЗАЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ

- 1.1. Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулж, хэрэгжүүлэх ажлыг үе шаттай зохион байгуулах зорилтын хэрэгжилт
- 1.2. Төр захиргаа, мэдээлэл технологи, бизнес санхүү, соёл, боловсрол, худалдаа үйлчилгээ, орон сууц, нийгмийн болон инженерийн дэд бүтцийн хангамж бүхий хотын шинэ төв, дэд төв, олон нийтийн төвүүдийг байгуулж, хотын хэт төвлөрлийг бууруулах зорилтын хэрэгжилт
- 1.3. Хот байгуулалтын кадастрын мэдээллийн сангийн үйл ажиллагаанд ухаалаг технологийг нэвтрүүлж, нийслэлийн хот байгуулалтын дундын мэдээллийн санг өргөжүүлэн иргэд, олон нийтэд нээлттэй болгон, тэгш хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилтын хэрэгжилт
- 1.4. Гэр хорооллын газрыг дахин төлөвлөн барилгажуулах, газрыг дахин зохион байгуулах төслийг үргэлжлүүлэн, инженерийн болон нийгмийн дэд бүтцээр хангах ажлыг эрчимжүүлэх зорилтын хэрэгжилт
- 1.5. Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган шинээр барилгажуулах зорилтын хэрэгжилт
- 1.6. Барилга байгууламжийг паспортжуулан, газар хөдлөлтөд тэсвэрлэх чадварт хянан баталгаажуулалт хийж, хүчитгэлийн зураг боловсруулж, лаборатори байгуулах зорилтын хэрэгжилт
- 1.7. Дагуул хаяа хот, тосгодын хөгжлийг эрчимжүүлэн хотын төвлөрлийг сааруулах зорилтын хэрэгжилт
- 1.8. Улаанбаатар хотын авто замын үндсэн сүлжээг хөгжүүлнэ. Гол, туслах гудамж замыг шинээр барьж, өргөтгөн шинэчлэх зорилтын хэрэгжилт
- 1.9. Голуудын эрэг болон үерийн хамгаалалтын далан, суваг, шугам сүлжээг шинээр барих болон өргөтгөн шинэчлэх зорилтын хэрэгжилт
- 1.10. Ус хангамжийн усан сан, шугам сүлжээг шинээр барих арга хэмжээний хэрэгжилт
- 1.11. Түрээсийн олон төрөлт болон оршин суугчдын орлогод нийцсэн ногоон орон сууцны шинэ хорооллуудын бүтээн байгуулалтыг эрчимжүүлэх зорилтын хэрэгжилт
- 1.12. Цахилгааны шугам сүлжээг шинэчлэн, хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, өсөн нэмэгдэж байгаа хэрэгцээг хангах нөхцөлийг бүрдүүлж, гэрэл цахилгаангүй болон хүчдэлийн уналттай айл өрхийг цахилгаан эрчим хүчээр бүрэн хангах зорилтын хэрэгжилт
- 1.13. Дулааны станц шинээр барих, өргөтгөх, технологийн шинэчлэл хийх зорилтын хэрэгжилт
- 1.14. Дулааны гол магистраль шугамын дулаан нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлэх зорилтын хэрэгжилт
- 1.15. Хатуу түлшний халаалтын зуухнуудыг үе шаттайгаар төвлөрсөн дулаанд холбох, хийн түлшинд шилжүүлэх зорилтын хэрэгжилт
- 1.16. Мэдээлэл холбооны электрон автомат телефон станц, мэдээлэл холбооны нэгдсэн төвийн барилгуудыг холбож нэгдсэн том сүлжээ үүсгэн, зохион байгуулалтын ажлыг сайжруулах зорилтын хэрэгжилт

ХОЁР. ХУУЛИАР ХҮЛЭЭСЭН ЧИГ ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

- 2.1. Газрын хөгжлийн зорилтыг хангах ажлын хэрэгжилт
- 2.2. Нийслэлийн хэмжээнд хот төлөвлөлтийн чиглэлээр тулгамдаж буй асуудлаар судалгаа хийх, төсөл хөтөлбөр боловсруулах, хөрөнгө оруулалтын ажлын гүйцэтгэл, чанар, үр дүнг тодорхойлох зорилтын хэрэгжилт

- 2.3. Барилга, хот байгуулалтын үйл ажиллагааг хангахад чиглэсэн зорилтын хэрэгжилт
- 2.4. Хот байгуулалтын кадастрыг эрхлэх, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангахад чиглэсэн зорилтын хэрэгжилт
- 2.5. Барилгын чанар, аюулгүй байдлыг хангах гамшгаас хамгаалахад чиглэсэн зорилтын хэрэгжилт
- 2.6. Инженерийн дэд бүтцийн төлөвлөлтийн зорилтын хэрэгжилт
- 2.7. Хот дахин хөгжүүлэх зорилтыг хангах зорилтын хэрэгжилт
- 2.8. Барилгын ажлын зөвшөөрөл олгох зорилтын хэрэгжилт
- 2.9. Дотоод хяналт, хуулийн зорилтыг хангахад чиглэсэн зорилтын хэрэгжилт
- 2.10. Хот байгуулалтын талаар хууль, дүрэм, журам холбогдох баримт бичигт санал тусгаж ажиллах зорилтын хэрэгжилт
- 2.11. Нийтлэг чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилтын хэрэгжилт

ГУРАВ. БАЙГУУЛЛАГЫН ДҮРМЭЭР ХҮЛЭЭСЭН ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

- 3.1. Нийслэлийн үйлчилгээний нэгдсэн төвөөр иргэн, хуулийн этгээдэд барилга, хот байгуулалт, дахин төлөвлөлт, газар орон зайн мэдээлэл, дэд бүтэц, барилга байгууламжийн ашиглалтын аюулгүй байдлын чиглэлээр үзүүлэх үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулан, ухаалаг технологийг нэвтрүүлэх зорилтын хэрэгжилт

ДӨРӨВ. НИЙСЛЭЛИЙН УДИРДЛАГААС ӨГСӨН ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

- 4.1. Удирдлагаас өгсөн үүрэг даалгаврын хэрэгжилт
- 4.2. Нийслэлийн Засаг даргаас зарласан зорилтот жилийн ажлын хэрэгжилт, олон нийтийн арга хэмжээнд оролцсон байдал

Нийслэлийн хэмжээнд Хот байгуулалтыг газар, орон зайн төлөвлөлт, дахин төлөвлөлт, мэдээлэл болон барилгын зөвшөөрөл, хяналтаар хэрэгжүүлэх зорилгын хүрээнд Хот байгуулалтын тухай хууль, Барилгын тухай хууль, Эрчим хүчний тухай хууль болон бусад холбогдох хууль, тогтоол, шийдвэр, норм, дүрэм журамд нийцүүлэн Хотын хөгжлийн Ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах, тодотгох, хэрэгжүүлэх, хянах үйл ажиллагааг Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт нэгтгэн зохион байгуулж, “Алсын хараа-2050”, Монгол Улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчийн 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Монгол Улсыг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл, Нийслэлийг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл зэрэг бодлогын баримт бичигт туссан салбарын чиг үүрэгт ажлыг хэрэгжүүлж ажиллав.

НЭГ. ОРОН ЗАЙН ТӨЛӨВЛӨЛТ

1.1. Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулж, хэрэгжүүлэх ажлыг үе шаттай зохион байгуулах зорилтын хэрэгжилт:

Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцүүлэн Улсын Их хуралд өргөн барих ажлын хүрээнд Сангийн яамнаас 2022 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдөр хөрөнгө оруулалтын тооцоо засварлах санал ирүүлсэн. Саналын дагуу хөрөнгө оруулалтын тооцоог засварлаж, Барилга, хот байгуулалтын яаманд 2023 оны 02 дугаар сарын 17-ны өдрийн 01/02/378 дугаар албан бичгээр хүргүүлэв. 2023 оны 05 дугаар сарын 03-ны өдөр Барилга, хот байгуулалтын Сайд, Нийслэлийн Засаг даргын хамтарсан 94/А/443 дугаар тушаал, захирамжаар ажлын хэсэг байгуулагдаж, “Нийслэл Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө”-ний баримт бичигт “Сонсголт хот”, “Сэлбэ сэргэлт” төслийг уялдуулан, баяжилт хийж боловсруулах үүрэг даалгавар өгсөн. Монгол Улсын Их Хурлын 2023 оны намрын ээлжит чуулганаар батлуулахаар шийдвэрлэсэн. Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө батлагдсаны дараа хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө батлагдана.

1.2. Төр захиргаа, мэдээлэл технологи, бизнес санхүү, соёл, боловсрол, худалдаа үйлчилгээ, орон сууц, нийгмийн болон инженерийн дэд бүтцийн хангамж бүхий хотын шинэ төв, дэд төв, олон нийтийн төвүүдийг байгуулж, хотын хэт төвлөрлийг бууруулах зорилтын хэрэгжилт:

“Нисэх, Яармаг” хотын шинэ төвийн ерөнхий төлөвлөгөөг (Нисэх, Яармаг орчмын орон сууцны хорооллын ерөнхий төлөвлөгөөний тодотгол) шинэчлэн боловсруулж, төлөвлөлтийн дагуу бүтээн байгуулалт хэрэгжих боломжийг бүрдүүлэхээр Нийслэлийн Ерөнхий архитектор 2023 оны 06 дугаар сарын 07-ны өдөр “27 дугаар нэгж хороолол”-ын төлөвлөлт түүний явцын талаар Зураг төсөл зохиогч компанийн төлөөллүүдтэй уулзалт зохион байгуулав. Нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын албанд 27 дугаар нэгж хорооллын хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний зураг төслийн гэрээг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газартай байгуулах, Хот байгуулалт, хөгжлийн газрыг төлөвлөлтийн шийдэл, одоо хийгдэж байгаа төсөл хөтөлбөрүүдтэй уялдуулах ажлыг зохион байгуулах чиглэл өгөв.

Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/1234 дүгээр захирамжийн дагуу “Сэлбэ дэд төвөөс Чингэлтэй дүүргийн 14,18 дугаар хороо руу инженерийн дэд бүтцийн шугам сүлжээ татах ажлын зураг төсөл боловсруулах” Зөвлөх үйлчилгээний гэрээг “Хот төлөвлөлт, судалгааны институт” ОНӨААТҮГ-тай байгуулан захиалагчийн хяналт тавин ажиллаж байна. Тус ажлын эхлэлийн, дундын, эцсийн тайланг Мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж дэмжигдсэн. Барилгажилтын төслийг 2023 оны 10 дугаар сарын 06-ны өдөр баталсан.

Улаанбаатар хотын төвлөрлийг сааруулах, эдийн засгийн өрсөлдөх чадвар, ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, экспортын чиг баримжаатай бараа, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх зорилготой “Эмээлт эко аж үйлдвэрийн парк”-ийн техник эдийн засгийн үндэслэл, хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 12 дугаар ээлжит бус хурлаар хэлэлцүүлэн дэмжигдэж, Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 66 дугаар тогтоолоор баталсан.

Сонсголон, Амгалан, Шинэ төв дэд төвийн техник эдийн засгийн үндэслэл, ерөнхий төлөвлөгөө, барилгажилтын төсөл боловсруулах ажлын дундын болон эцсийн тайланд хяналт тавин гадна шугам сүлжээний төлөвлөлтийн шийдэлд санал хүргүүлж, төлөвлөлтийн шийдлийг зөвшилцсөн. Магадлалын дүгнэлтийг баталгаажуулан 2023 оны 08 дугаар сарын 14-ний өдөр хүлээн авсан.

Нисэх, Тахилт, Дарь эх, Монел, Бичил, Ургах наран, Хайлааст олон нийтийн төвүүдийн техник эдийн засгийн үндэслэл, барилгажилтын төсөл боловсруулах ажлын дундын болон эцсийн тайланд хяналт тавин ажиллаж байгаа бөгөөд гадна шугам сүлжээний төлөвлөлтийн шийдэлд санал хүргүүлж, төлөвлөлтийн шийдэл зөвшилцсөн. Барилга, хот байгуулалтын яамны харьяа Шинжлэх Ухаан Технологийн зөвлөлийн хурлаар Дарь-Эх, Монел, Тахилт олон нийтийн төвүүдийг хэлэлцүүлэх 2023 оны 01/02/2957 дугаар албан бичиг хүргүүлсэн.

1.3. Хот байгуулалтын кадастрын мэдээллийн сангийн үйл ажиллагаанд ухаалаг технологийг нэвтрүүлж, нийслэлийн хот байгуулалтын дундын мэдээллийн санг өргөжүүлэн иргэд, олон нийтэд нээлттэй болгон, тэгш хүртээмжийг нэмэгдүүлэх зорилтын хэрэгжилт:

Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/923, 2023 оны А/73 дугаар захирамжийн дагуу Смартдата ХХК-тай байгуулсан НХААГ/202212160, НХААГ/202212160-1 дугаар гэрээнд захиалагчийн хяналт тавин ажиллаж, эцсийн тайланг Газрын Захиргааны зөвлөлийн 2023 оны 04 дүгээр хурлаар хэлэлцүүлэн, (сервер, тоног төхөөрөмж, eBarilga геопортал, гар утасны аппликэйшн эх файл, дотоод удирдлагын системийн гарын авлага) хүлээн авсан. Хот байгуулалт, хөгжлийн газрын даргын 2023 оны 03 дугаар сарын 20-ны өдрийн “Хөрөнгө бүртгэлд авах тухай” А/13 дугаар тушаалаар бүртгэлд авсан. Нийслэлийн хаягийн мэдээллийн санг шинэчлэн “Улсын хаягийн нэгдсэн систем”-д бүрэн холбох ажлын дундын тайланг Газрын Захиргааны зөвлөлийн 2023 оны 04 дүгээр хурлаар, эцсийн тайланг Захиргааны зөвлөлийн 8 дугаар хурлаар хэлэлцүүлсэн бөгөөд хаяг олгох, төлөвлөх дэд программ хангамж, байр зүйн зургийн хөрвүүлэлтийн ажлуудыг засварлах, дахин нягтлан шалгах ажлыг хийж гүйцэтгэж ирүүлэхээр шийдвэрлэн 2023 оны 05/1588 дугаар албан бичиг хүргүүлсэн. Үүний дагуу 7 удаагийн цахим уулзалтыг хийж, өдөр тутамд харилцан,

хамтран ажиллаж сайжруулалтыг хийж гүйцэтгэн эцсийн тайланг Захиргааны зөвлөлийн 2023 оны 12 дугаар сарын 07-ны өдрийн хурлаар хэлэлцүүлэн хүлээн авсан.

1.4. Гэр хорооллын газрыг дахин төлөвлөн барилгажуулах, газрыг дахин зохион байгуулах төслийг үргэлжлүүлэн, инженерийн болон нийгмийн дэд бүтцээр хангах ажлыг эрчимжүүлэх зорилтын хэрэгжилт:

Гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн гадна инженерийн шугам сүлжээний төлөвлөлтийн шийдлийг 13 байршилд зөвшилцсөн. Үүнд:

1. Баянзүрх дүүргийн 2,3 дугаар хороо, В хэсэгчилсэн талбай, Мамба дацан хийд орчим,
2. Баянзүрх дүүргийн 12 дугаар хороо, А хэсэгчилсэн талбай, Бүргэд констракшн ХХК,
3. Чингэлтэй дүүргийн 9,10,11 дүгээр хороо. Дэнжийн 1000 орчмын гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн Г хэсэгчилсэн талбай, Монгол угсаа ХХК,
4. Баянзүрх дүүргийн 13 дугаар хороо Е хэсэгчилсэн талбайн гадна инженерийн шугам сүлжээ,
5. Баянзүрх дүүргийн 13,14 дүгээр хороо, Ё хэсэгчилсэн талбай, Ай энд Жи интернейшнл ХХК,
6. Баянзүрх дүүргийн 14 дүгээр хороо, А хэсэгчилсэн талбай, Бүрд ХХК,
7. Баянзүрх дүүргийн 14 дүгээр хороо, Ж хэсэгчилсэн талбай Вишн девелопмент ХХК,
8. Сонгинохайрхан дүүргийн 5,6 хороо, Б2,В,Г1 хэсэгчилсэн талбай, Төгс шийдэл ХХК-ны гадна инженерийн шугам сүлжээний төлөвлөлтийн шийдэл,
9. Сонгинохайрхан дүүргийн 5,6 хороо, Г,Д хэсэгчилсэн талбай,
10. Сонгинохайрхан дүүргийн 5 хороо, В1 хэсэгчилсэн талбай,
11. Баянзүрх дүүргийн 14 дүгээр хороо, Б хэсэгчилсэн талбай, Моннис урбан девелопмент ХХК,
12. Хан-Уул дүүргийн 8 дугаар А хэсэгчилсэн талбай төсөл хэрэгжүүлэгч "Монгол инвестмент корпораци" ХХК,
13. Баянзүрх дүүргийн 13,14 дүгээр хороо 3 блок.

Гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн 14 байршлын техникийн нөхцөлийг "Улаанбаатар Дулааны сүлжээ" ТӨХК-ийн техникийн нөхцөлийн хурлын жагсаалтад хүсэлт явуулж, хурлаар хэлэлцүүлэн шийдвэрлүүлсэн.

Гэр хорооллыг дахин барилгажуулах төслийн хүрээнд 6 байршлын цахилгаан хангамжийн техникийн нөхцөлийн сунгалт хийж, 2 байршилд гадна цахилгаан хангамжийн шугам сүлжээний техникийн нөхцөлийг шинээр батлуулсан.

Гэр хорооллын газрыг дахин зохион байгуулах төслийн хүрээнд хэсэгчилсэн инженерийн хангамжийг нэвтрүүлэх дэд бүтцийн төв буюу "Сервис центр", сервис центрт холбогдох 200 орчим айл өрхийн гадна дулаан хангамж, гадна ус хангамж, ариутгах татуургын шугам сүлжээний ажлын зураг төслийг 3 байршилд зөвшилцсөн. Үүнд:

1. Хан-Уул дүүргийн 9 дүгээр хороо,
2. Сонгинохайрхан дүүргийн 4 дүгээр хороо,
3. Баянзүрх дүүргийн 19 дүгээр хороо.

Баянзүрх дүүрэг, Улиастайд 1 байршилд гэр хорооллын газрыг дахин зохион байгуулахаар Нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын албанд саналаа албан бичгээр хүргүүлсэн.

Шинэ сэргэлтийн бодлогын хүрээнд төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээтэй хосолмол ажиллагаатай шингэрүүлсэн шатдаг хийн технологи бүхий дулааны станц төлөвлөгдсөн. Үүнд:

1. Сүхбаатар дүүргийн 9 дүгээр хороо,
2. Хан-Уул дүүргийн 6 дугаар хороо.
3. Баянзүрх дүүргийн 19 дүгээр хороо.

Тус төлөвлөж буй дулааны эх үүсвэрийн бүтээн байгуулалтын ажил хийгдсэнээр төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээнд өвлийн оргил ачааллын үед дулаан хангамжийн нэгдсэн сүлжээнд холбогдох боломж бүрдэнэ.

Нийслэлийн 2024 оны газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд Сүхбаатар дүүргийн 9 дүгээр хороонд төлөвлөж буй 80Гкал/цаг-ийн хийн технологи бүхий эх үүсвэр, Хан-Уул дүүргийн 6 дугаар хороо, Яармагийн гэр хорооллын бүсэд 80Гкал/цаг-ийн хүчин чадалтай хийн технологийн дулааны эх үүсвэрийн газар олголтыг шийдвэрлүүлэх саналыг Нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын албанд хүргүүлсэн. Тус ажлын хүрээнд 2023 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит XX хуралдааны хэлэлцүүлэгт танилцуулахаар зураглал бэлтгэв.

Улаанбаатар хотод сэргээгдэх эрчим хүч ашиглаж ахуйн цахилгаан хэрэглээгээ хангаж мөн илүүдэл үйлдвэрлэсэн эрчим хүчээ түгээх сүлжээнд нийлүүлж байгаа 24 хэрэглэгч байна. Захын бүсийн гэр хороололд бие даасан эх үүсвэр (сэргээгдэх эрчим хүч, цахилгаан, болон хийн түлш) ашиглах технологийн болон байршлыг судлах ажил хийгдэж байна.

Захын бүсийн гэр хороололд бие даасан эх үүсвэр /сэргээгдэх эрчим хүч, цахилгаан, шингэрүүлсэн болон хийн түлш/ бүхий технологийг нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээтэй хосолмол ажиллагаатай шингэрүүлсэн шатдаг хийн технологи бүхий дулааны станцыг Сүхбаатар дүүргийн 9 дүгээр хороо, Хан-Уул дүүргийн 6 дугаар хороонд төлөвлөгдсөн. Энэхүү дулааны эх үүсвэрийн бүтээн байгуулалтын ажил хийгдсэнээр төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээнд өвлийн оргил ачааллын үед дулаан хангамжийн нэгдсэн сүлжээнд холбогдох боломж бүрдэнэ.

1.5. Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган шинээр барилгажуулах зорилтын хэрэгжилт:

Нийслэлийн иргэдийг болзошгүй эрсдэлээс хамгаалах, иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлэх, гамшигт байдлын эрсдэлийг бууруулах зорилгоор 2011 оноос эхлэн, 1970 оноос өмнө баригдсан 672 барилгад биет үзлэг, хэмжилт, судалгаа боловсруулан паспортжуулж, холбогдох хуулийн дагуу Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газрын Улсын ахлах байцаагчийн 2016-2022 онд гарсан 6 удаагийн шийдвэрээр ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон, газар хөдлөлтөд тэсвэргүй нь тогтоогдсон нийтийн орон сууцны зориулалттай 377 барилгын ашиглалтыг хориглосон.

Хот, суурин газрыг дахин хөгжүүлэх тухай хууль, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2016 оны 126 дугаар тушаалаар батлагдсан “Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган шинээр барих үйл ажиллагааны журам”-ын дагуу 2015 оноос хойш Нийслэлийн Засаг даргын 19 удаагийн захирамжаар 178 барилгыг буулган, дахин төлөвлөж, барилгажуулах тухай шийдвэр гарсан.

ДАХИН ТӨЛӨВЛӨН БАРИЛГАЖУУЛАХ ШИЙДВЭР /2014 ОНООС/

НИЙТ 19 УДААГИЙН НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ЗАХИРАМЖААР 178 БАРИЛГА

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй орон сууцны барилгыг дахин төлөвлөж барилгажуулах төслийн хүрээнд нийт 25 багцын 72 барилгад дахин төлөвлөн барилгажуулах төсөл хэрэгжүүлэгчийг сонгон шалгаруулах төслийн санал авах урилгыг Хот байгуулалт, хөгжлийн газраас 2022 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдөр нээлттэйгээр зарлан, 2023 оны 01 дүгээр сарын 16-ны өдөр хүлээн авсан. Нийт 7 багцад 12 аж ахуйн нэгжээс төслийн санал ирсэн бөгөөд Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/1460 захирамжаар байгуулсан Үнэлгээний хороо саналыг хүлээн авч 2023 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдөр төслийн саналыг нээж, үнэлгээ хийх ажлыг зохион байгуулав.

Барилга, хот байгуулалтын Сайдын 2016 оны 126 дугаар тушаалаар баталсан “Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцыг буулган шинээр барих үйл ажиллагааны журам”-ын 4.7 дахь заалтыг үндэслэн үнэлгээний хорооны дүгнэлтээр хамгийн сайн үнэлэгдсэн 5 аж ахуй нэгж байгууллагыг төсөл хэрэгжүүлэгчээр батламжилж, төсөл хэрэгжүүлэх эрх олгох захирамж гаргуулах тухай Нийслэлийн Засаг даргад танилцуулж шийдвэрлэсэн. Дээрх 5 аж ахуй нэгжийн төсөл хэрэгжүүлж, гэрээ байгуулах нийслэлийн Засаг даргын захирамж, батламж батлагдаж төсөл хэрэгжүүлэгчид гардуулан өгсөн.

Төсөл хэрэгжүүлэгч 5 аж ахуй нэгж нь барилгуудыг буулган барилгажуулах ажлыг 2023 оны 05 сараас эхлүүлэн 2025 оны 12 сард ашиглалтад оруулах үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг Нийслэлийн Ерөнхий архитектурт танилцуулж, Нийслэлийн Засаг дарга бөгөөд Улаанбаатар хотын Захирагчаар хянан батлуулсан. Төслийн хүрээнд одоо байгаа 7 хуучин орон сууцны барилгыг буулган шинээр төлөвлөн барилгажуулж 882 өрхийн 3176 хүн амыг эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

2015-2023 оны хооронд нийт 106 барилга дээр төсөл хэрэгжүүлэгч шалгарч, 1444 өрхийн 67 барилгыг буулгаж, 3270 өрхийн үйлчилгээ, орон сууцны 26 барилгыг барьж ашиглалтад оруулсан хэрэгжилттэй байна.

АШИГЛАЛТАД ОРСОН 26 БАРИЛГА /ДҮҮРГЭЭР/

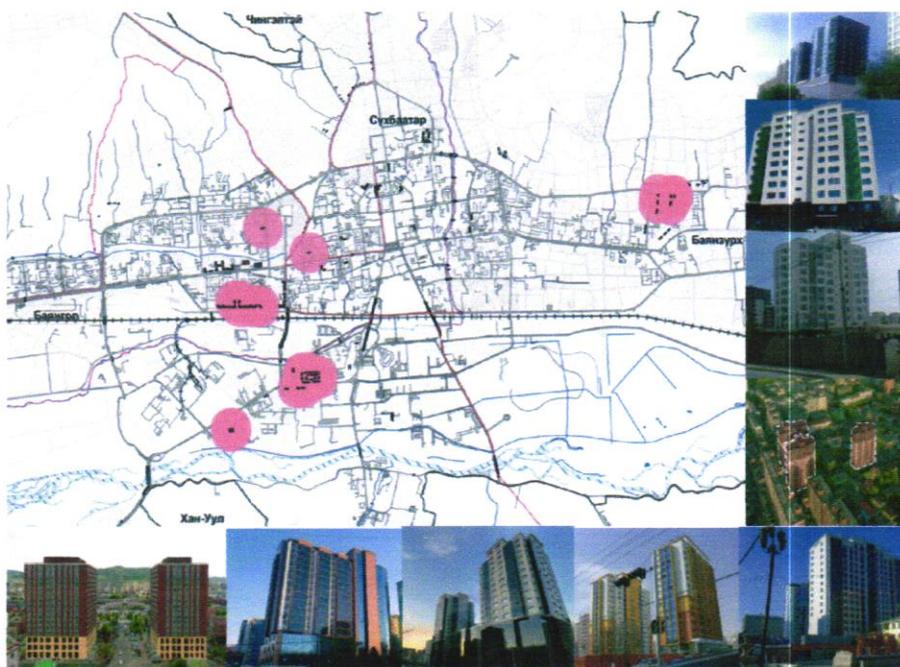
Төслийн хүрээнд байнгын ашиглалтад орсон **26 барилга 3270 өрх**

ЧИНГЭЛТЭЙ ДҮҮРЭГ
БУУЛГАСАН: 12 АЙЛЫН 1 БАРИЛГА
АШИГЛАЛТАД ОРСОН:
48 АЙЛЫН 1 БАРИЛГА

БАЯНСҮРХ ДҮҮРЭГ
БУУЛГАСАН: 5 АЙЛЫН 97 БАРИЛГА
АШИГЛАЛТАД ОРСОН:
670 АЙЛЫН 5 БАРИЛГА

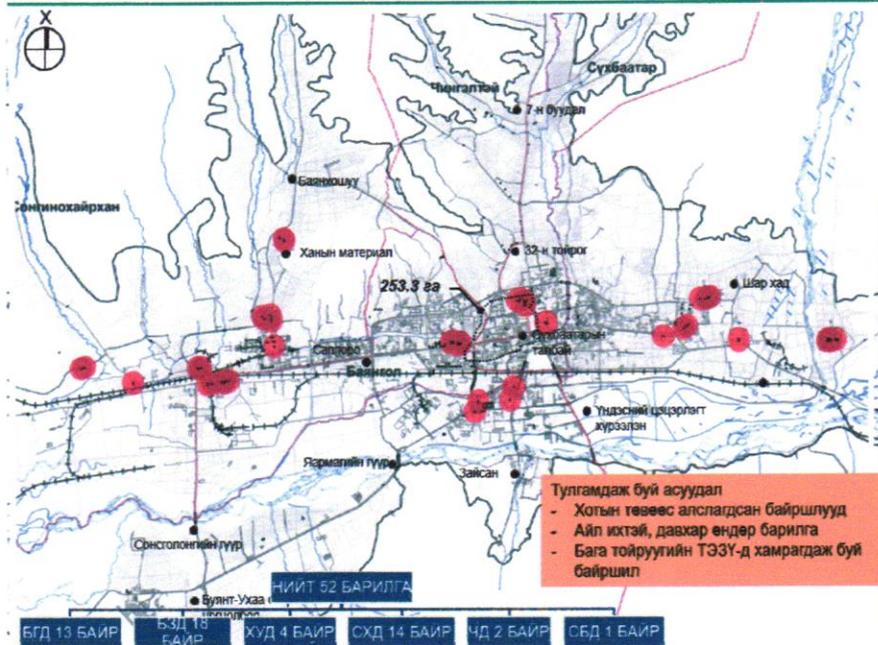
БАЯНГОЛ ДҮҮРЭГ
БУУЛГАСАН: 103 АЙЛЫН 9 БАРИЛГА
АШИГЛАЛТАД ОРСОН:
922 АЙЛЫН 8 БАРИЛГА

ХАН-УУЛ ДҮҮРЭГ
БУУЛГАСАН: 327 АЙЛЫН 12 БАРИЛГА
АШИГЛАЛТАД ОРСОН:
1630 АЙЛЫН 12 БАРИЛГА

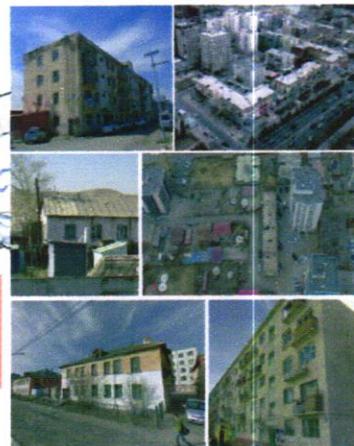
Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган барилгажуулах төслийн хүрээнд төсөл хэрэгжүүлэгчийн санал ирээгүй 22 багцын 52 барилгын барилгажилтын төслийн үр ашгийн тооцоог гаргаж, мөн нөхцөл байдал хүндэрсэн байршлуудыг чөлөөлөх талаар санал боловсруулж танилцуулга бэлтгэсэн.

ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧИЙН СОНГОН ШАЛГАРУУЛАЛТ ЗАРЛАХ

Сонгон шалгаруулалт зарлаж буй байршил: 52 барилга 1890 өрх

ОДООГИЙН БАЙДАЛ

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй барилгыг буулган дахин төлөвлөх төсөл арга хэмжээний 3 байршилд гадна инженерийн шугам сүлжээний ажлын зургийн даалгавар боловсруулсан, 4 байршилд ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн. Үүнд:

1. Сүхбаатар дүүргийн 10 дугаар хороо, Гээгийн худаг орчмын төлөвлөлт
2. Сүхбаатар дүүргийн 6 дугаар хороо, Хан хөгшин стейт ХХК-ийн барилгажилтын төсөл
3. Хан-Уул дүүргийн 10 дугаар хороо, 34,35 дугаар байр

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган, шинээр барих төслийн хүрээнд нийт 13 байршилд шаардлагатай 26,707.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын өртгийг шийдвэрлүүлэхээр 2023 оны төсвийн тодотгол, 2024 оны төсөвт саналаа албан бичгээр хүргүүлэв.

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгын гадна инженерийн шугам сүлжээний төлөвлөлтийн шийдэл өөрчлөх, ажлын зураг төслийн холболтын цэгийг өөрчлөх зэрэг асуудлаар хангагч байгууллага, төсөл хэрэгжүүлэгчтэй уулзалт зохион байгуулан 4 байршилд шийдэл гаргаж ажиллав.

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгын гадна дулаан хангамжийн техникийн нөхцөлийг 10 байршилд УБДС ТӨХК-ийн цахим системээр хүсэлт явуулан шийдвэрлүүлж ажиллав.

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгын гадна шугам сүлжээний 2 байршил ашиглалтад оров. Үүнд:

- ✓ Чингэлтэй дүүргийн 9 дүгээр хороо. 51,52 дугаар цагаан байруудыг буулган дахин барилгажуулах төслийн дулаан хуваарилах төв, гадна шугам сүлжээ.
- ✓ Сүхбаатар дүүргийн 11 дүгээр хороо. Пример инвестмент ХХК-ийн дулаан хуваарилах төв, гадна дулааны шугам сүлжээ.

Тус шугамын бүтээн байгуулалтын ажил хийгдсэнээр 2172 айлын орон сууцны барилгын эхний ээлжийн 117 өрхийн орон сууцны барилга ашиглалтад орох боломж бүрдэнэ. Мөн 1 байршилд гадна дулаан хангамжийн ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн.

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган, шинээр барих төслийн хүрээнд нийт 13 байршилд шаардлагатай 26,707.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын өртгийг шийдвэрлүүлэхээр 2023 оны төсвийн тодотгол, 2024 оны төсөвт саналаа албан бичгээр хүргүүлсэн.

Сонгинохайрхан дүүргийн 19 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэр дэх 1-48, 2-48, 4-48, 3-20 дугаар байр, Баянзүрх дүүргийн 10 дугаар хорооны нутаг дэвсгэр дэх ХАА-27 дугаар байр, Сүхбаатар дүүрэг 10 дугаар хороо хорооны нутаг дэвсгэр дэх 1, 2, 3, 4, 6, 9, 10 дугаар байр зэрэг ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган дахин төлөвлөн барилгажуулах, орон сууцыг орон сууцаар солих замаар чөлөөлөх, чөлөөлсөн талбайд түрээсийн орон сууцны төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, зохион байгуулан ажиллахыг “Нийслэлийн Орон сууцны корпораци” ХК-д шилжүүлсэнтэй холбоотой барилгажилтын төсөл, төлөвлөгдсөн инженерийн шугам сүлжээний талаарх мэдээ мэдээллээр ханган ажилласан.

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган шинээр барих үйл ажиллагааны журмын 3.5.”Журмын 3.4-т заасан хүсэлтийг тухайн орон сууц өмчлөгчийн 80-аас доошгүй хувь дэмжсэн тохиолдолд төсөл хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг энэ журмын дагуу зохион байгуулна. Тухайн орон сууцны барилгад хоёр буюу түүнээс дээш үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчилж, эзэмшиж буй этгээд төсөл хэрэгжүүлэх талаар саналын нэг эрхтэй” заалтын хүрээнд дараах ажлыг хийж гүйцэтгэв.

- Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган барилгажуулах төслийн хүрээнд Чингэлтэй дүүргийн 9 дүгээр хорооны Иргэний танхимд Дэнжийн 1000 Цагаан байрны сууц өмчлөгч иргэдэд 2023 оны 01 дүгээр сарын 09, 10-ны өдрүүдэд “Ашиглалтын шаардлага хангахгүй барилгыг буулган барилгажуулах журам, түүний үе шат” талаарх танилцуулга хийж, иргэдийн асуултад хариулж мэдээ мэдээлэл өгч ажиллав. Нийт 40 барилгаас 25 барилгын санал 80-аас дээш хувь хүрсэн.
- Налайх дүүргийн 2 дугаар хорооны нутаг дэвсгэр дэх ашиглалтын шаардлага хангахгүй нь тогтоогдсон 32 дугаар байрыг дахин төлөвлөн барилгажуулах шийдвэр гаргуулахаар захирамжийн төсөл боловсруулав.
- Сүхбаатар дүүргийн Засаг даргын Тамгын газраас тус дүүргийн 5, 6, 10 дугаар хорооны нийт 8 барилгыг дахин төлөвлөлтөд хамруулах хүсэлт ирснийг судлан үзэж журмын дагуу санал хүрсэн 6 дугаар хорооны 3, 28 дугаар байрны иргэдийн саналыг дүүргийн Бүртгэлийн газарт сууц өмчлөгчдийн мэдээллийг тулгуулахаар хүргүүлсэн.
- Чингэлтэй дүүргийн 9 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэр дэх 15 барилгаас ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган шинээр барих санал ирүүлснийг судалж үзэж Чингэлтэй дүүргийн Засаг даргын Тамгын газарт хариу хүргүүлэв.
- Хан-Уул дүүргийн Засаг даргын Тамгын газраас дахин төлөвлөлтөд хамрагдах хүсэлт ирүүлсэн 2 барилгыг судлан үзэж, 1 барилгад газар хөдлөлтөд тэсвэрлэх чадварын үнэлгээ хийгдэж байгаа тухай, үлдсэн 2 барилгад газар хөдлөлтөд тэсвэрлэх чадварын үнэлгээ хийлгэх.

Нийслэлийн Засаг даргын 2021 оны А/337 дугаар захирамжаар Баянгол дүүргийн 3 дугаар хорооны нутаг дэвсгэр дэх ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон нийтийн зориулалттай 35, 36 дугаар байрны барилгын төсөл хэрэгжүүлэгчээр “Уран проект” ХХК шалгарч, сууц өмчлөгч, эзэмшигчтэй хоёр болон гурван талт гэрээ байгуулах эрх олгосон. Дахин төлөвлөлтийн төслийн ажлыг эрчимжүүлж, ажлын график төлөвлөгөө болон барилгажилтын төслийг шинэчлэн батлах ажлын явцад тухайн байрны сууц өмчлөгч, эзэмшигчдээс төсөл хэрэгжүүлэгчийг дэмжихгүй байгаа талаар гомдол санал ихээр гарсны дагуу дахин төлөвлөлтийн ажлын талаар сууц өмчлөгч, иргэн, хуулийн этгээдийн болон төсөл хэрэгжүүлэгчтэй албан уулзалтыг 2023 оны 09 дүгээр сарын 22, 24-ний өдрүүдэд Баянгол дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын Төлөвлөлт, гүйцэтгэлийн удирдлагын хэлтэс, болон дүүргийн 3 дугаар хороотой хамтран зохион байгуулсан. Уулзалтаар Хот, суурин газрыг дахин хөгжүүлэх тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.7.1.г дэх “Төслийг сонгосон талбай дахь газар, үл хөдлөх эд хөрөнгийн өмчлөгч, эзэмшигчдэд танилцуулж, 80-аас доошгүй хувийн зөвшөөрлийг авах,” заалтын дагуу төсөл хэрэгжүүлэгч “Уран проект” ХХК-ийн дахин төлөвлөлтийн ажлыг үргэлжлүүлэн дэмжих эсэх талаар сууц өмчлөгч, эзэмшигчдээс санал хураалт явуулахаар шийдвэрлэсэн. Нийт 61 сууц өмчлөгчдөөс 50 сууц өмчлөгч буюу 82.0% сууц өмчлөгч санал өгч, 11 сууц өмчлөгч буюу 18.0% нь санал

хураалтад оролцоогүй байна. Өгсөн саналыг тоолж үзэхэд нийт өмчлөгчдөөс 3 сууц өмчлөгч буюу 4.9% нь төсөл хэрэгжүүлэгч “Уран проект” ХХК-ийн дахин төлөвлөлтийн ажлыг үргэлжлүүлэхийг дэмжиж, 47 сууц өмчлөгч буюу 77.0% нь төсөл хэрэгжүүлэгч “Уран проект” ХХК-ийн дахин төлөвлөлтийн ажлыг үргэлжлүүлэн явуулахыг дэмжээгүй дүгнэлт гаргав.

Баянгол дүүргийн 1 болон 4 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт Нийслэлийн Засаг даргын 2017 оны А/118, А/736 болон 2018 оны А/176 дугаар захирамжаар төсөл хэрэгжүүлэх эрх олгогдсон “Тэргүүн чансаа” ХХК-ийн Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны 7, 8, 9, 10, 11, 12 дугаар байрыг буулган шинэчлэн барилгажуулах үйл явцтай газар дээр нь очиж танилцан, үүрэг даалгавар өгч ажиллав.

Багатойруу орчмын барилгыг буулган барилгажуулах танилцуулгын хүрээнд хөрөнгө оруулалтын тооцоог гаргав. Дахин төлөвлөн барилгажуулах төсөл хэрэгжүүлэх эрх олгосон “Монтекарло голд” ХХК-тай албан уулзалт зохион байгуулж мэдээ мэдээллээр хангаж ажиллав.

Барилга байгууламжийг паспортжуулан, газар хөдлөлтөд тэсвэрлэх чадварт хянан баталгаажуулалт хийж, хүчитгэлийн зураг боловсруулж, лаборатори байгуулах зорилтын хэрэгжилт:

Барилгын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.4 дэх заалт, 49 дүгээр зүйлийн 49.3 дах заалт, “Барилга, байгууламжийн ашиглалтын гэрчилгээ олгох, паспортжуулах журам”, Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын даргын 2023 оны А/11 дүгээр захирамж, Газрын даргын 2023 оны “Үнэлгээний хороо байгуулах тухай” А/11 дүгээр тушаалын дагуу 18 барилгад газар хөдлөлтийн тэсвэрлэлтийн үнэлгээ хийж, бат бэх, найдваржилтын төлөв байдалд мэргэжлийн дүгнэлт гаргах ажлыг 2023 оны 04 дүгээр сарын 19-ний өдөр худалдан авах ажиллагааны цахим системээр олон нийтэд нээлттэй зарлан, Тендер шалгаруулалтыг 2023 оны 05 дугаар сарын 19-ний өдөр зохион байгуулж “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль”-ийн 27 дугаар зүйлийн 27.4 дэх заалтын дагуу дээрх ажилд ирүүлсэн тендерийг шаардлагад нийцээгүй тендер гэж дүгнэн татгалзсан.

Худалдан авах ажиллагааны цахим системээр 2023 оны 06 дүгээр сарын 13-ны өдөр олон нийтэд нээлттэй тендерийг дахин зарлаж, тендер шалгаруулалтыг 2023 оны 07 дугаар сарын 17-ны өдөр зохион байгуулж “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль”-ийн 27 дугаар зүйлийн 27.3 дах заалтын дагуу тендерийн баримт бичгийн шаардлагад нийцсэн тендер гэж үнэлэн ЭГЭ ХХК-д гэрээ байгуулах эрхийг олгож 2023 оны 07 дугаар сарын 26-ны өдрийн НХБХГ/10/04/202305 дугаар ажил гүйцэтгэх гэрээг байгуулсан.

Тус гүйцэтгэлээр орон сууц болон олон нийтийн зориулалт бүхий 18 барилгын Газар хөдлөлт тэсвэрлэлтийн үнэлгээ дүгнэлт хийж Паспортжуулалтын мэргэжлийн дүгнэлт гаргаж Монгол Улсын зөвлөх инженерийн зэрэг дэв бүхий инженерээр баталгаажуулан ирүүлсэн.

Монгол Улсын Газар хөдлөлтийн гамшгаас хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх чадавхыг бэхжүүлэх төслийн 2 дугаар үе шатны ажил эхлэхтэй холбоотой Япон Улсын хамтын ажиллагааны ЖАЙКА байгууллагын төлөөлөлтэй уулзаж, барилга байгууламжийг

хүчитгэх эрх зүйн орчин, бодлого, норм дүрэм, хүчитгэх үйл ажиллагаа, боловсон хүчний чадавхыг бэхжүүлэх талаар санал солилцов. Төсөл хэрэгжих хугацаанд 2022-2026 онд 5 барилгын байршлыг сонгон хүчитгэлийн зураг боловсруулахаар шийдвэрлэв.

Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/554 дүгээр захирамжаар Гамшигт тэсвэртэй амины орон сууцны нэг маягийн 10 төрлийн загвар зураг боловсруулах ажилд 100 сая төгрөг баталсан. Сонгон шалгаруулалтаар “Эм Эм Инженеринг” ХХК шалгарч 2022 оны 09 дүгээр сарын 27-ны өдөр 96.3 сая төгрөгийн гэрээ байгуулсан. Эцсийн тайланг хүлээлгэн өгөхөөр гүйцэтгэл ирүүлснийг хянаж, Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт 2023 01/07/1047 дугаар албан бичгээр хүргүүлсэн бөгөөд гэрээнд заасан ажлууд 100% хийгдэж иргэд, олон нийтэд нээлттэй ашиглуулахад бэлэн болсон байна.

1.6. Дагуул хаяа хот, тосгодын хөгжлийг эрчимжүүлэн хотын төвлөрлийг сааруулах зорилтын хэрэгжилт:

Улаанбаатар хотын дагуул, хаяа хот, тосгодын төлөвлөлтийн баримт бичгүүдийг боловсруулж, хэрэгжүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх ажлын хүрээнд Нийслэлийн хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгуулахаар 2023 оны 01/01/1324 дугаар албан бичгээр санал хүргүүлэв.

Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний хүрээнд боловсруулагдсан дагуул хаяа хот, тосгодын дулаан хангамжийн төлөвлөлтийн шийдэлд санал хүргүүлж ажилласан. Жаргалант, Рашаант, 361-ийн гарам орчмын хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөний санхүүжилт шийдвэрлэгдээ.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Улсын Их Хурлаас баталсан 2022 оны 36 дугаар тогтоолыг нийслэлийн хэмжээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг Нийслэлийн Засаг даргын 2023 оны А/161 дүгээр захирамжаар баталсан. “Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал” үндэсний хөдөлгөөнийг нийслэлийн хэмжээнд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд тус газраас хэрэгжүүлэх 3 ажлыг тусгуулан, хэрэгжилтийг Нийслэлийн Хүнс хөдөө аж ахуйн газарт 2023 оны 01/1224 тоот албан бичгээр хүргүүлэв.

1.7. Улаанбаатар хотын авто замын үндсэн сүлжээг хөгжүүлнэ. Гол, туслах гудамж замыг шинээр барьж, өргөтгөн шинэчлэх зорилтын хэрэгжилт:

Яармаг дэд төвийг Баянхошуу дэд төвтэй босоо тэнхлэгээр холбох 5.5 км авто замын ажлын МЗХ2022/36-031 дугаартай Архитектур төлөвлөлтийн даалгавар баталж, загвар зураг төслийг хянан зөвшилцөв.

1.8. Голуудын эрэг болон үерийн хамгаалалтын далан, суваг, шугам сүлжээг шинээр барих болон өргөтгөн шинэчлэх зорилтын хэрэгжилт:

Инженерийн бэлтгэл арга хэмжээний мастер төлөвлөгөөг Барилга, хот байгуулалтын яамны дэргэдэх Шинжлэх Ухаан технологийн зөвлөлийн хурлаар, Нийслэлийн Засаг даргын Зөвлөлийн хурлаар тус тус амжилттай хэлэлцүүлж улмаар 2023 оны 06 дугаар сарын 21-ний өдрийн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын ээлжит бус 12 дугаар хурлаар хэлэлцүүлэн 65 дугаар тогтоолоор батлуулав.

Хан-Уул дүүргийн 8, 21 дүгээр хорооны Жаргалантын амны үерийн хамгаалалтын сувгийн зураг төсөл боловсруулах даалгаврыг Мэргэжлийн зөвлөлийн 2022 оны 03 дугаар хурлаар хэлэлцүүлэн баталсан. Тус ажлын хүрээнд 1,8км үерийн хамгаалалтын далан сувгийн ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн. 2 дугаар ээлжийн барилга угсралтын ажил хийгдэж байна. Шугам сүлжээний мэдээллийг Хот байгуулалтын мэдээллийн санд тусгав.

Хан-Уул дүүргийн 10 дугаар хороо, Нисэхийн үерийн хамгаалалтын сувгийн 1.1 км ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн. Барилга угсралтын ажлыг ГУББГ, ОНӨААТҮГ гүйцэтгэхээр Нийслэлийн Хөрөнгө оруулалтын газартай гэрээ байгуулан ажиллаж байна.

Геодези усны барилга байгууламжийн газрын захиалгаар Нийслэлийн Замын Сангийн хөрөнгөөр 4 байршилд хийгдэх ус зайлуулах шугамын даалгаврыг Мэргэжлийн Зөвлөлийн 10, 11 дүгээр хурлаар хэлэлцүүлэн дэмжигдсэн. Ажлын зургийн даалгавар боловсруулж байна.

Ус зайлуулах шугам сүлжээний ажлын зураг төсөл 3 байршилд батлагдсан. Шугам сүлжээний мэдээллийг хот байгуулалтын мэдээллийн санд тусгав. Үүнд:

1. Хан-Уул дүүргийн 3 хороо,
2. Хан-Уул дүүргийн 4 хороо,
3. Баянзүрх дүүргийн 8 дугаар хорооны ус зайлуулах шугам сүлжээ.

Чингэлтэй дүүргийн 7 дугаар хороо Сервис центрийн бохирын цэвэрлэх байгууламжаас гарах саарал усыг цуглуулах цөөрмийн ажлын хүрээнд 380 метр гаргалгааны суваг, хөрсний усны шугамын ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн.

Мэргэжлийн зөвлөлийн 2022 оны 11 дүгээр хурлаар хэлэлцүүлэн баталсан Туул голын үерийн хамгаалалтын далан сувгийн засвар шинэчлэлтийн ажил хийгдэж байна. Ажлын зураг төслийн Зөвлөх үйлчилгээний гүйцэтгэгчээр “Хайдродизайн прожект” ХХК шалгарсан. Ажлын зураг төслийн урьдчилсан трассыг хянан шалгасан. Зам тээврийн хөгжлийн яамны 2023 оны 03/2004 дугаар албан бичгийн дагуу Шинэ тойрог зам болон бусад төсөл хөтөлбөрүүдтэй уялдуулан трассыг нягтлах шаардлагатай тул ажлын зураг төсөл зөвшилцөх ажил хүлээгдэж байна. 1, 7 дугаар хэсгийн 6,0 км үерийн хамгаалалтын сувгийн ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн.

Хан-Уул дүүргийн 8, 21 дүгээр хорооны Жаргалантын амны үерийн хамгаалалтын сувгийн зураг төсөл боловсруулах даалгаврыг 2022 онд батлагдсан бөгөөд 2 дугаар ээлжийн барилга угсралтын ажил хийгдэж байна. Нисэхийн үерийн хамгаалалтын сувгийн ажлын зураг төслийг бусад инженерийн шугам сүлжээ зөвшилцсөн.

Сүхбаатар дүүргийн 16, 17 дугаар хорооны нутаг дэвсгэрт хийгдэх “Дамбадаржаа дэд төв” орчмын үерийн хамгаалалт, авто замын дагуух борооны ус зайлуулах байгууламжийн барилга байгууламжийг Байнгын ашиглалтад оруулах улсын комисс хүлээж авсан.

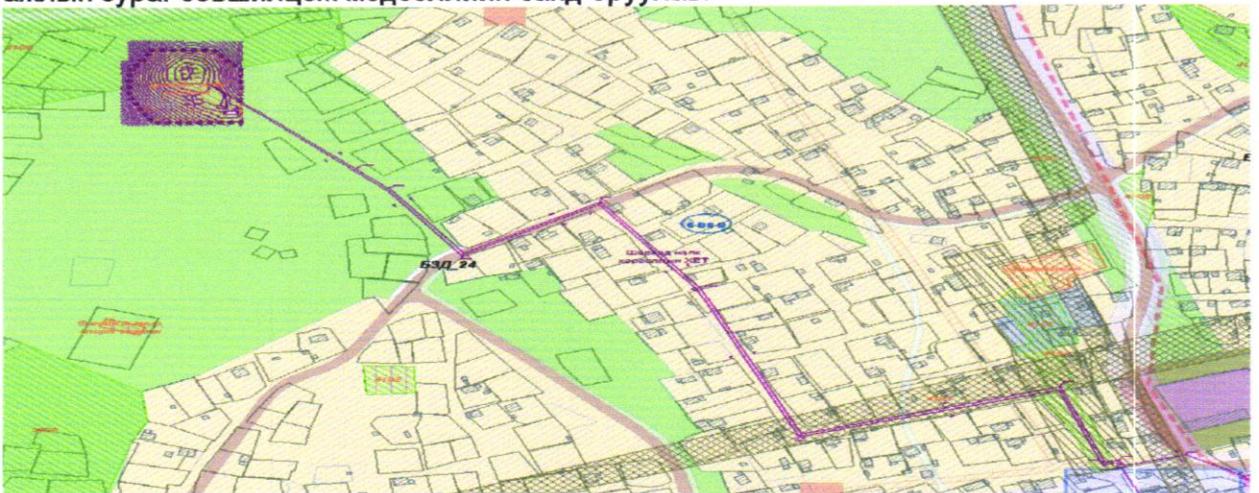
Үерийн хамгаалалтын барилга байгууламж шугам сүлжээг нэмэгдүүлэх, ажлын даалгаврыг 13 байршилд боловсруулж, Мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн дэмжигдсэн байна.

1.9. Ус хангамжийн усан сан, шугам сүлжээг шинээр барих арга хэмжээний хэрэгжилт:

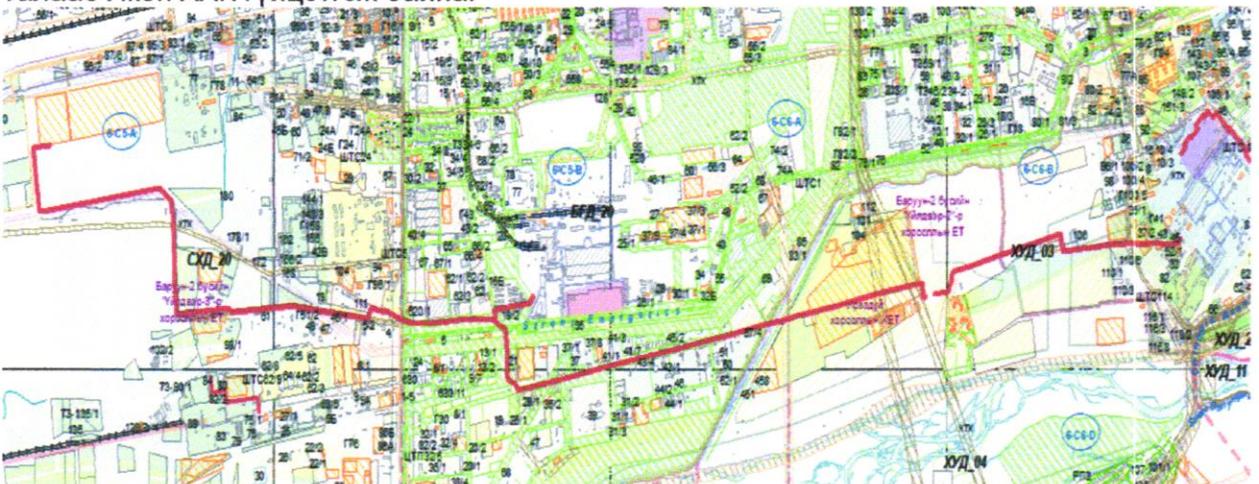
Толгойт дэд төвийн ус хангамж, ариутгах татуургын шугам сүлжээний ажлын зураг төслийг Усны эрчим ХХК-ийн гүйцэтгэснээр зөвшилцөж ажилласан. Нийт ус хангамжийн ф160-ф200-ийн 1824 метр шугамын ажлын зураг төсөл хийгдсэн. Төлөвлөж буй усан сан насос станцын байршлыг нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын албатай зөвшилцөхөөр санал хүргүүлсэн.

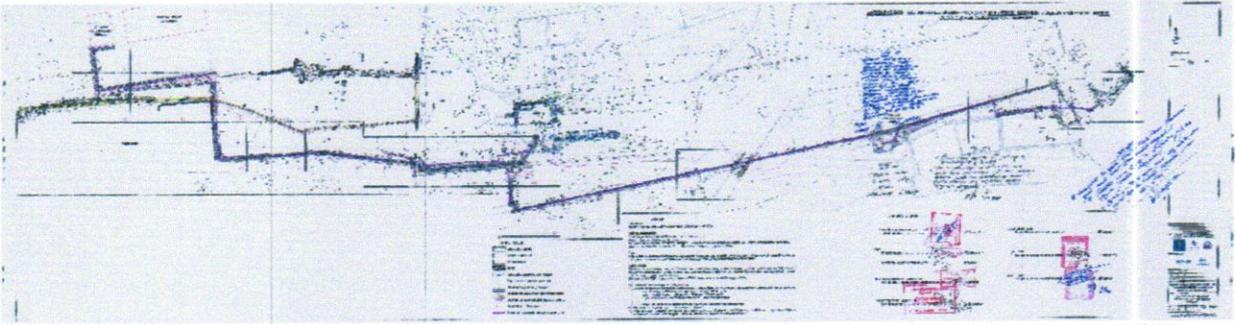
Шархад дэд төвийн гадна ус хангамж, ариутгах татуургын ажлын зураг төслийг хот төлөвлөлтийн судалгааны институти боловсруулсан, хянаж зөвшилцсөн. Баянзүрх дүүргийн 19 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт хийгдэх 2x500 м³ хүчин чадал бүхий усан сан насос станц, ф80-100 мм ийн 178,5 м шугам, бохир усны ф150-400 мм-ийн 4808м шугамын ажлын зураг зөвшилцөж мэдээллийн санд оруулав.

АНУ-ын Мянганы сорилын сангийн буцалтгүй тусламжаар хийгдэх доод эх үүсвэрийн ус хангамжийн төслийн хүрээнд цэвэршүүлсэн усыг үйлдвэрлэлд ашиглах чиглэлээр ус дамжуулах шугам хоолой, ДЦС-3, 4-ийн модификацын нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах ажлыг ХБНГУ-ын Фихтнер Ватер энд Транспортейшн компани, Монгол талаас Икон ХХК гүйцэтгэж байна.

Төв цэвэрлэх байгууламжаас гарсан усыг дахин цэвэршүүлж дулаан цахилгаан станцуудын технологийн усны хэрэглээнд ашиглах ф1000 мм-ийн голч бүхий технологийн усны шугам сүлжээний барилга угсралтыг хийхээр MCS ХХК компани гүйцэтгэгчээр ажиллаж байна. Ажлын зургийн төлөвлөлтийн трассыг мэдээлэлд оруулах, улаан шугам татах, ажил эхлүүлэх зөвшөөрөл авах ажилд мэдээлэл өгч ажиллав.

Зайсан орчмын орон сууцны хороололд барих усан сан, шугам сүлжээний ажлын барилга угсралтын ажил хийгдэж байна. Захиалагчийн хяналтыг нийслэлийн Хөрөнгө оруулалтын газар хариуцан гүйцэтгэж байна. Зайсангийн гүүрийг шинэчлэх ажлын хүрээнд баригдаж байгаа гүүрэн байгууламжийн ажилтай уялдуулан цэвэр бохир усны шугам хоолойг байршуулах ажлын зураг төслийн зөвшилцсөн. Шугам сүлжээний мэдээллийг хот байгуулалтын мэдээллийн санд тусгав.

Толгойтын усан сан, цэвэр ус, ариутгах татуургын шугам сүлжээний ажлын зураг төслийг "Хайдродизайн инноваци" ХХК гүйцэтгэснийг баталгаажуулсан. Сонгинохайрхан дүүргийн 4 дүгээр хороо, Их Нарангийн авто зам дагуу Баянхошуу коллектор хүртэл хийгдэх ариутгах татуургын ф300мм-ийн 2,8км шугамын барилга угсралтын ажил хийгдсэн.

Их Нарангийн усан сан, ус хангамжийн шугам сүлжээний барилга угсралт хийгдэж байна. Сонгинохайрхан дүүргийн 2, 3, 26, 35, 36 дугаар хороо Толгойт, Их Нарангийн гэр хорооллын ус хангамжийн шугам сүлжээ, усан сан, насос станцын ажлын зураг төслийг баталгаажуулж ажиллав.

Дарь-Эхийн гэр хорооллын төвлөрсөн ариутгах татуургын шугамын ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн. 2022 оноос эхлэн шугамын барилга угсралтын ажлыг улсын төсвийн хөрөнгөөр Бумбод ХХК гүйцэтгэж байна. Шугам сүлжээний мэдээллийг хот байгуулалтын мэдээллийн санд тусгав.

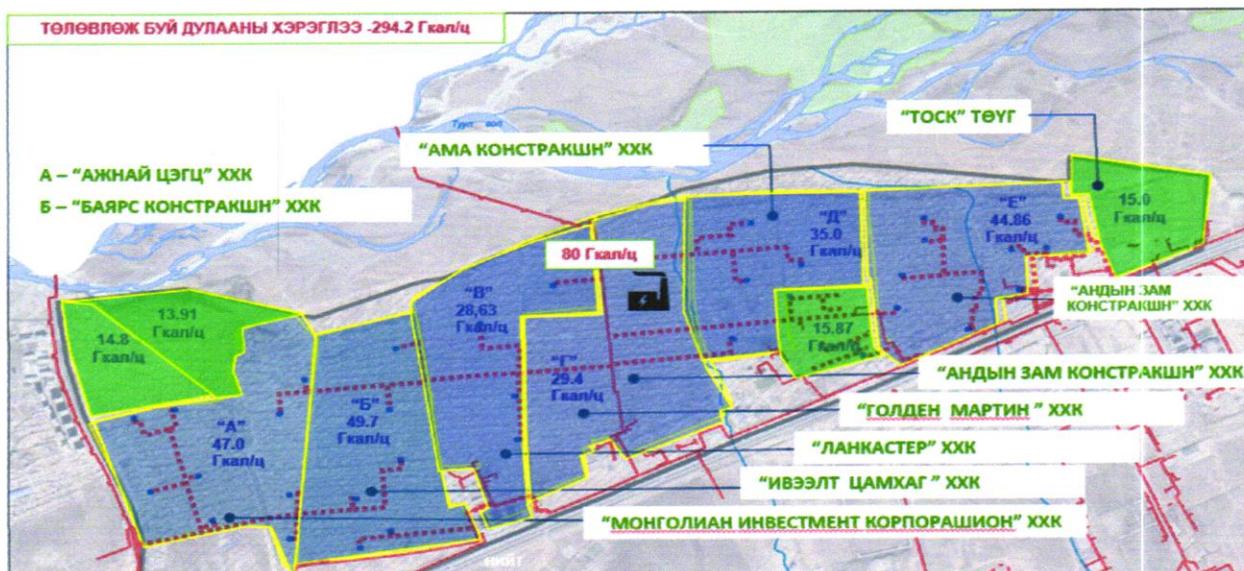
Шинэ цэвэрлэх байгууламжийн ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн бөгөөд барилга угсралтын ажлын бүтээн байгуулалт хийгдэж байна. Төв цэвэрлэх байгууламжийн гадна инженерийн шугам сүлжээний бүтээн байгуулалтын ажил хийгдэж дууссан. Шугам сүлжээний мэдээллийг хот байгуулалтын мэдээллийн санд тусгав.

1.11. Түрээсийн олон төрөлт болон оршин суугчдын орлогод нийцсэн ногоон орон сууцны шинэ хорооллуудын бүтээн байгуулалтыг эрчимжүүлэх зорилтын хэрэгжилт:

Нисэх Яармагийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний төлөвлөлтийн бүсийн хүрээнд Хан-Уул дүүргийн 5, 6, 7, 8 дугаар хороонд байрлах гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн 10 байршилд гадна инженерийн шугам сүлжээний төлөвлөлтийн шийдэл зөвшилцсөн. Тус байршил нь ТЭЦ-4-өөс тэжээгдэж буй 15, 13 дугаар магистраль шугам, ТЭЦ-3-аас тэжээгдэж буй 10ж магистраль шугамаас тэжээгдэхээр төлөвлөлтийн шийдэл боловсруулагдсан.

Дулааны станцууд дулааны эрчим хүчний хэрэглээний чадлын дутагдалд орсон учраас тус байршилд төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээтэй хосолмол ажиллагаатай хийн хангамжийн технологи бүхий 80Гкал/цаг-ийн хүчин чадалтай дулааны станц төлөвлөгдсөн. Төлөвлөгдсөн дулааны станцын техник, эдийн засгийн үндэслэл, ажлын зураг төсөл боловсруулахад шаардлагатай 490,0 сая төгрөгийг шийдвэрлүүлэхээр 2024 оны төсвийн төсөлд санал хүргүүлэв.

Баянзүрх дүүргийн 19 дүгээр хороонд Цайз эко орон сууцны хорооллын гадна шугам сүлжээний ажлын зураг төсөл, Сонгинохайрхан дүүргийн 1 дүгээр хороонд Ногоон орон сууцны төслийн гадна инженерийн шугам сүлжээний дулаан хангамжийн техникийн нөхцөлийг Эрчим хүчний яамны цахим системээр хүсэлт явуулан шийдвэрлүүлсэн, олгогдсон техникийн нөхцөлийн хүрээнд боловсруулагдсан ажлын зураг төслийг зөвшилцсөн.

1.12. Цахилгааны шугам сүлжээг шинэчлэн, хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, өсөн нэмэгдэж байгаа хэрэгцээг хангах нөхцөлийг бүрдүүлж, гэрэл цахилгаангүй болон хүчдэлийн уналттай айл өрхийг цахилгаан эрчим хүчээр бүрэн хангах зорилтын хэрэгжилт:

Төвийн бүсийн цахилгаан дамжуулах түгээх сүлжээний үр ашгийг дээшлүүлэх, шинээр баригдах дэд станц дамжуулах түгээх сүлжээний ажлыг зураг төслийг зөвшилцөх ажлын хүрээнд 110/35/10кВ-ын Дамбадаржаа, Ханын материал, Баянхошуу дэд станцын ажлын зураг төслийг зөвшилцсөн. Төслийн бүтээн байгуулалтын ажилд шаардлагатай хөрөнгийг шийдвэрлүүлэхээр 2023 оны Улс, нийслэлийн төсөвт саналаа албан бичгээр хүргүүлсэн боловч хөрөнгө шийдвэрлэгдээгүй байна.

Цахилгаан дамжуулах агаарын шугам, дэд станцын хамгаалалтын зурвасаар ЦДҮС ТӨХК-тэй хамтарч үзлэг хийж, хот байгуулалтын мэдээллийн санд тусгагдаагүй ЦДКШ-ийн хамгаалалтын зурвас шинэчлэх ажил хийгдэж байна. Гэр хорооллын дахин төлөвлөлт, дэд төв, дэд бүтцийн төвүүдийн цахилгаан дамжуулах сүлжээний үр ашгийг дээшлүүлэх ажлын хүрээнд нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын 2024 оны төлөвлөгөөнд 35кВ-ийн 5 дэд станц, 110кВ-ийн 4 дэд станц, орон сууцны дахин төлөвлөлтийн барилгуудын дэд өртөөний газруудыг шийдүүлэхээр санал хүргүүлсэн.

Дамбадаржаа дэд төвийн дулааны станцын техник, эдийн засгийн үндэслэл, ажлын зураг төсөл бүрэн дууссан. Гэр хорооллыг хөгжүүлэх хөрөнгө оруулалтыг дэмжих хөтөлбөр төслөөр хэрэгжихээр газар чөлөөлөлтийн ажил бүрэн хийгдсэн. Дулааны эх үүсвэрийн барилга угсралтын ажлын сонгон шалгаруулалт хийгдэж байна. Хот байгуулалтын мэдээллийн санд байршуулав.

Морингийн давааны дулааны станцыг шинээр барих ажлын гүйцэтгэлийг хот байгуулалтын мэдээллийн санд тусгуулах, хамгаалалтын зурвасыг тогтоон баталгаажуулсан. Морингийн давааны 21МВт-ын дулааны станцын ажлын зураг төсөл батлагдаж бүтээн байгуулалтын ажил хийгдэв.

Залуус орон сууцны хорооллын дулааны станцын ажлын зураг төслийг зөвшилцөн, 80Гкал/цаг-ийн дулааны эх үүсвэрийн ажлын зураг төсөл боловсруулагдсан бөгөөд дулааны станцын техник эдийн засгийн үндэслэл нь Эрчим хүчний яамны Шинжлэх ухаан, технологийн зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн дэмжигдсэн. Хот байгуулалтын мэдээллийн санд байршуулав.

1.13. Дулааны станц шинээр барих, өргөтгөх, технологийн шинэчлэл хийх зорилтын хэрэгжилт:

Амгалан дулааны станцыг 116 МВт (100 Гкал/цаг) хүчин чадалтай нэг зуухаар өргөтгөх төслийн барилга угсралтын ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулж, БНХАУ-ын "Хунан индустриал экүйпмент инсталейшн" ХХК-тай 2022 онд түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй барилга угсралтын ажлын гэрээг байгуулсан. Гэрээний дагуу гүйцэтгэгч компаниас зураг төслийн ажлыг гүйцэтгэж байна.

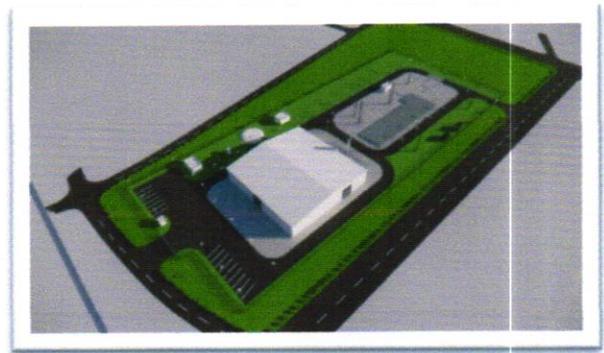
Хөгжлийн банкны охин компани болох “Ди Би Эм лизинг” ХХК-аас санхүүгийн түрээсийн судалгааг хийж дуусган 2022 оны 10 дугаар сарын 06-ны өдөр төслийн 85%-ийг буюу 65.7 тэрбум төгрөгийг санхүүжүүлэх шийдвэр гаргасан. Үүнтэй холбогдуулан санхүүгийн түрээсийн гэрээ, хамтран ажиллах гэрээ болон бусад дагалдах гэрээнүүдийг байгуулан ажиллаж байна. Тус дулааны станцын өргөтгөлийн ажлын бүтээн байгуулалт хийгдсэнээр зүүн бүсийн хэрэглэгчид төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээнд холбогдох боломж бүрдэнэ. Амгалан дулааны станцын суурилагдсан хүчин чадал 300Гкал/цаг бөгөөд 485.5 Гкал/цаг-ийн хэрэглэгчид төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээнд холбогдсон байна. Тус станцын орчимд холбогдохоор хүлээгдэж буй 100Гкал/цаг орчмын хэрэглэгчид байна.

Шинэ сэргэлтийн бодлогын хүрээнд төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээтэй хосолмол ажиллагаатай шингэрүүлсэн шатдаг хийн технологи бүхий дулааны станцыг Сүхбаатар дүүргийн 9 дүгээр хороо, Хан-уул дүүргийн 6 дугаар хороонд төлөвлөсөн. Тус төлөвлөж буй дулааны эх үүсвэрийн бүтээн байгуулалтын ажил хийгдсэнээр төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээнд өвлийн оргил ачааллын үед дулаан хангамжийн нэгдсэн сүлжээнд холбогдох боломж бүрдэнэ.

Дэнжийн 1000 -ДС /80Гкал/цаг/

Яармаг -ДС /80Гкал/цаг/

1.10. Дулааны гол магистраль шугамын дулаан нэвтрүүлэх чадварыг нэмэгдүүлэх зорилтын хэрэгжилт:

“Залуус-1” орон сууцны хорооллын төслийн шугам сүлжээний хангагч байгууллага “УБДС” ТӨХК-аас олгогдсон 7.5 Гкал/цаг-ийн техникийн нөхцөлийн дагуу төвлөрсөн дулаан хангамжийн 13 дугаар магистраль шугамаас хангагдах 1 дүгээр хэлхээний шугам сүлжээ, дулааны эх үүсвэрээс хангагдах дулаан хуваарилах төвтэй хосолмол ажиллагаатай ажиллах ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн. Төвлөрсөн дулаан хангамжийн шугам сүлжээг шинээр барьж байгуулах, ажлын зураг төсөл зөвшилцөх ажлын хүрээнд 1 ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн. Үүнд:

- Баянгол дүүргийн 10,11, 22 дугаар хорооны нутаг дэвсгэр, гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн Б хэсэгчилсэн нэгж талбарын гадна дулааны 2ф250мм-ийн голчтой 0.218 хос.км дулааны шугам. Шугам сүлжээний мэдээллийг хот байгуулалтын мэдээллийн санд тусгасан.

Төвлөрсөн дулаан хангамжийн системийн төв магистраль шугамуудыг өргөтгөн шинэчлэх ажлын хүрээнд:

1. Төвлөрсөн дулаан хангамжийн системийн төв магистраль шугамуудыг өргөтгөн шинэчлэх ажлын хүрээнд төв магистраль 2ф300/400/500/600/700/100мм голчтой 7.0хос.км дулааны шугамын ажлын зураг төсөл зөвшилцөн хөрөнгө шийдвэрлүүлэхээр сангийн яамны pimis программд оруулсан.

2. 9б магистраль ДХ-935-р цэгээс ДХ935-9-р цэгийн хооронд 2Ф300 мм-ийн голчтой 0.885 хос.км шугамыг 2Ф400/500мм-ийн голчтой болгон өргөтгөн шинэчлэх ажил (цэвэрлэхийн салаа).

3. 3д магистраль, ДХ-364-р цэгээс ДХ380-р цэгийн хооронд 2Ф400/500 мм-ийн голчтой 0,746 хос.км шугамыг 2Ф600мм-ийн голчтой болгон сувагт оруулж өргөтгөн шинэчлэх

4. 15а магистраль, ДЦС4 -өөс Яармаг гэр хороолол хүртэлхи 2Ф600/2Ф700мм-ийн голчтой дулааны шугамын өөрчлөлтийн зураг. ф600мм голчтой 1.26 хос.км, ф700мм голчтой 0.187 хос,км ажил.

5. 1а магистраль, ДХ110-17 цэгээс Зайсангийн ДДТ (одоо буй) хүртэлх 2Ф300мм-н голчтой шугамыг 2Ф350мм болгож 0.380 хос.км өргөтгөх ажил

6. 10а.б магистраль ИЗ-10001-ИЗ-1019 хүртэл буцах 2ф1000мм голчтой 2,7 хос.км урттай дулааны шугамыг шинэчлэн солих, ИЗ-1019-ИЗ-703 хүртэл буцах 2ф800мм голчтой 2,9 хос.км дулааны шугамыг 2ф1000мм голчтой болгон өргөтгөн шинэчлэх ажил.

7. 9ж-11и магистральнойн холбоос ДХ-9107-р цэгээс ДХ-11181-р цэгийн хооронд 2ф300мм голчтой 0.350 хос.км шугамыг 2ф400мм голчтой болгон өргөтгөн шинэчлэх дулааны шугамын ажил

8. Мөн цэгээс насос станц №3 хүртэл 2ф800 мм-ийн голчтой шугамыг 2ф1000 мм-ийн голчтой болгож өргөтгөх ажлын зургийн даалгаварт санал хүргүүлж, төвлөрсөн дулаан хангамжийн шинэчлэлтийн ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн.

9. Сэлбэ сэргэлтийн төслийн техник, эдийн засгийн үндэслэл, гадна инженерийн шугам сүлжээний ажлын зураг төсөл боловсруулах даалгаварт санал хүргүүлсэн.

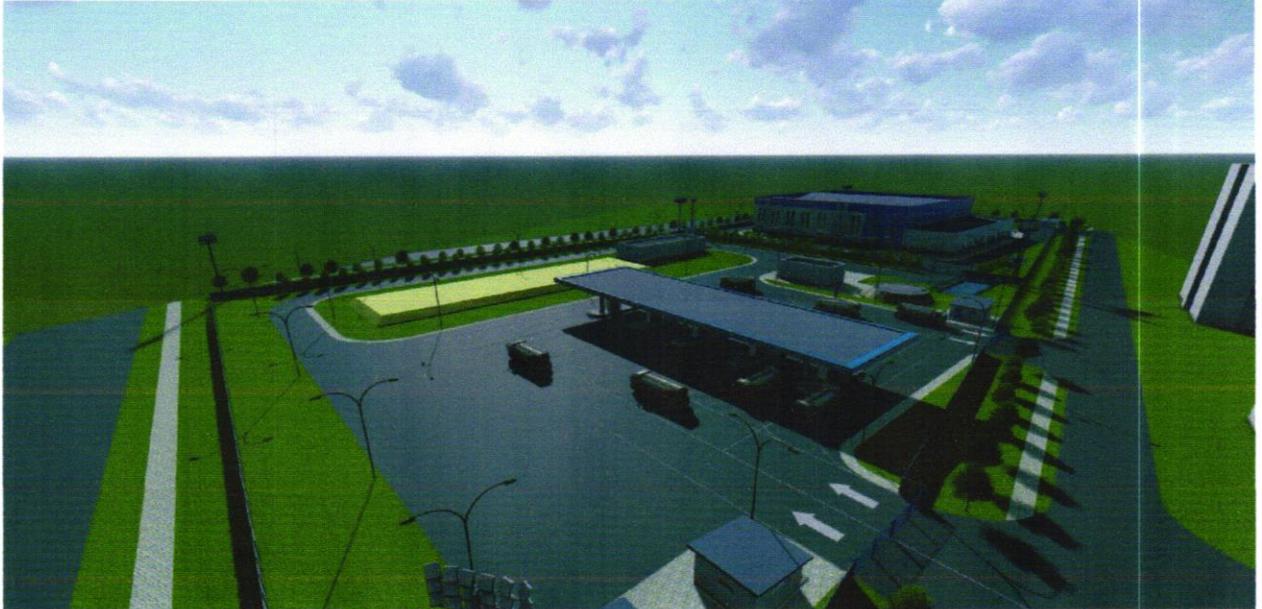
10. Улаанбаатар хотын дулаан хангамжийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх төслийн нэгжийн хүрээнд Дэлхийн банкны санхүүжилтээр хэрэгжиж буй дулааны 9г магистраль ТК-32 дугаар

төлөвлөгөөнд Яармаг, Дэнжийн 1000 дэд төвийн хүрээнд төлөвлөж буй 93МВт хүчин чадалтай хийн түлшний дулааны эх үүсвэрийн газар олголтыг шийдвэрлүүлэх саналыг боловсруулан Нийслэлийн Газрын албанд хүргүүлсэн. Тус ажлын хүрээнд 2023 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрийн Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ээлжит XX хуралдааны хэлэлцүүлэгт танилцуулахаар зураглал бэлтгэсэн.

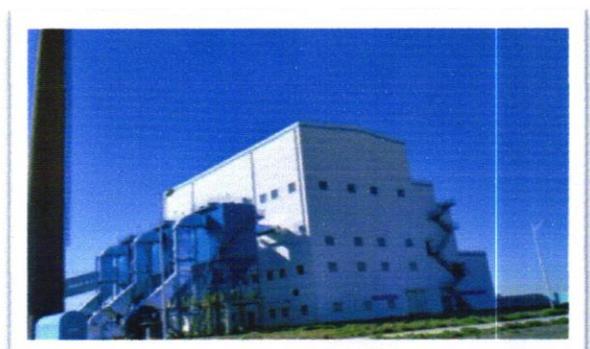
Сүхбаатар дүүргийн 9 дүгээр хорооны нутагт 3,8 га нэгж талбарт төлөвлөгдсөн Дэнжийн мянга дэд төвийн 80 Гкал/цаг-ийн хүчин чадалтай хийн түлшний дулааны эх дулааны эх үүсвэрийн техник, эдийн засгийн үндэслэл Эрчим хүчний яамны Шинжлэх ухаан технологийн зөвлөлийн 2021 оны V дугаар хуралдааны 01 дүгээр хурлын тэмдэглэлээр дэмжигдсэн. Ажлын зураг төсөл хийгдэж байна.

Дэнжийн мянга дулаан хуваарилах дэд төв /80Гкал/цаг

Шинэ сэргэлтийн бодлогын хүрээнд Эрчим хүчний яамнаас оргил ачааллын үед төвлөрсөн дулаан хангамжийн сүлжээтэй хосолмол ажиллагаатай шингэрүүлсэн хийн түлшний технологи бүхий 240 МВт (200Гкал/цаг) хүчин чадалтай дулааны станцыг 4 байршилд төлөвлөсөн. Нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгуулах саналыг боловсруулан нийслэлийн Газрын албанд хүргүүлсэн. Дүнжингарав 87 МВт, Зайсан 33 МВт, Их Засаг орчимд 50 МВт, Насос -10 70 МВт.

Тархмал эх үүсвэрийн газар олголтын асуудлыг шийдвэрлүүлэхээр Нийслэлийн газар зохион байгуулалтын албанд 2 удаа, нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт 2023 оны 01/08/3208 дугаар албан бичиг хүргүүлэв.

1.12. Мэдээлэл холбооны электрон автомат телефон станц, мэдээлэл холбооны нэгдсэн төвийн барилгуудыг холбож нэгдсэн том сүлжээ үүсгэн, зохион байгуулалтын ажлыг сайжруулах зорилтын хэрэгжилт:

Шинээр баригдах худаг сувагчлалын байгууламжийн шугам сүлжээг шинээр барьж нэмэгдүүлэх ажлын зураг шинээр хийгдэх 2 байршилд ажлын зураг боловсруулах даалгавар батлуулав.

Цахилгаан болон мэдээлэл харилцаа холбооны худаг сувагчлалын байгууламжийн шугам сүлжээг шинээр барьж нэмэгдүүлэх 57 ажлын зураг зөвшилцөн хот байгуулалтын мэдээллийн санд оруулав.

- ✓ Мэдээлэл харилцаа холбоо – 22
- ✓ Цахилгаан хангамж – 35

Толгойт, Шархад дэд төвийн мэдээлэл холбооны нэгдсэн төвийн зураг төслийг зөвшилцөн хот байгуулалтын мэдээллийн санд тусгасан.

ХОЁР. ХУУЛИАР ХҮЛЭЭСЭН ЧИГ ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

2.12. Газрын хөгжлийн зорилтыг хангах ажлын хэрэгжилт:

Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын 2023 оны 03/1219 дугаар албан бичгийн дагуу Нийслэлийн нутгийн захиргааны байгууллагуудын “Төлөвлөлт, гүйцэтгэлийн удирдлагын дэд систем” ашиглалтад орж байгаатай холбогдуулан Газрын 2023-2024 оны стратеги төлөвлөгөөний төслийг боловсруулан Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт хүргүүлсэн.

Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2014 оны 5/14 дүгээр тогтоолоор баталсан “Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт барилга барих газрын эрх олгох, барилгын эх загвар зураг батлах, барилга угсралтын ажил эхлүүлэх, ашиглалтад оруулах үйл ажиллагааны журам” Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 39 дүгээр тогтоолоор хүчингүй болсон. Тус журмыг шинэчлэн батлуулахаар Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллаж байна. Журмын төслийг шинэчлэн боловсруулж, Нийслэлийн Засаг даргын Зөвлөлийн 2022 оны 11 дүгээр сарын 10-ны өдрийн хурлаар Нийслэлийн Ерөнхий архитектор журмын шинэчлэлт, эрх зүйн орчны талаарх танилцуулгыг хийж, 19 дүгээр хуралдааны тэмдэглэл баталгаажин Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар шинэчлэн батлуулахаар Нийслэлийн Засаг даргын 2023 оны 01/1651 дугаар албан бичгээр “Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт барилга байгууламж барих үйл ажиллагааны журам”-ыг өргөн мэдүүлсэн. Нийслэлийн Засаг даргын 2023 оны 04 дүгээр сарын 18-ны өдрийн 01/2362 дугаар албан бичгээр тогтоолын төслийг эгүүлэн татсан.

2.13. Нийслэлийн хэмжээнд хот төлөвлөлтийн чиглэлээр тулгамдаж буй асуудлаар судалгаа хийх, төсөл хөтөлбөр боловсруулах, хөрөнгө оруулалтын ажлын гүйцэтгэл, чанар, үр дүнг тодорхойлох зорилтын хэрэгжилт:

Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 31 дүгээр тогтоолоор “Багахангай дүүргийн үйлдвэрлэл, технологийн паркийн хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөө, барилгажилтын төсөл” батлагдсан.

2.14. Барилга, хот байгуулалтын үйл ажиллагааг хангахад чиглэсэн зорилтын хэрэгжилт:

Тайлант хугацаанд 848 архитектур төлөвлөлтийн даалгавар батлагдсан.

Тохижилтын ажлын төлөвлөлтийн даалгавар батлуулах 387 хүсэлт ирснээс 194 тохижилтын ажлын төлөвлөлтийн даалгавар батлагдсан.

Холбогдох хууль журам, норм ба дүрмийг үндэслэн нийт 54 авто зам, замын байгууламжийн төлөвлөлтийн даалгавар батлагдав. Үүнд:

- Гүүрэн байгууламжийн 9,
- Нүхэн гарцын 4,
- Ил зогсоолын 4,
- Авто зам, замын байгууламжийн 37 даалгавар.

Холбогдох хууль журам, норм ба дүрмийг үндэслэн нийтийн эдэлбэр газрыг дахин төлөвлөн зохион байгуулах чиглэлээр 3х3 сагсан бөмбөгийн талбай 34 байршилд төлөвлөлтийн даалгавар батлагдав. Үүнд:

- Хан-Уул дүүрэг-1,
- Сонгинохайрхан дүүрэг- 8,
- Баянзүрх дүүрэг-9,
- Сүхбаатар дүүрэг-3,
- Чингэлтэй дүүрэг-4,
- Баянгол дүүрэг-4,
- Налайх дүүрэг-2,
- Багахангай дүүрэг-1,
- Багануур дүүрэг-2.

Цэцэрлэгт хүрээлэн 3 байршилд төлөвлөлтийн даалгавар батлагдав. Үүнд:

- Багахангай дүүрэг-1,
- Сүхбаатар дүүрэг- 1,
- Баянгол дүүрэг 1.

Автобусны буудал 13 байршилд төлөвлөлтийн даалгавар батлагдав. Үүнд:

- Баянзүрх дүүрэгт -7,
- Сонгинохайрхан дүүрэгт-2,
- Хан-Уул дүүрэг-4.

Нийтийн эзэмшлийн талбайд гарааш чөлөөлж, 16 төлөвлөлтийн даалгавар боловсруулав. Үүнээс:

- Гадна талбайн тохижилт – 15,
- Дээрээ тохижилттой газар доорх авто зогсоол – 1

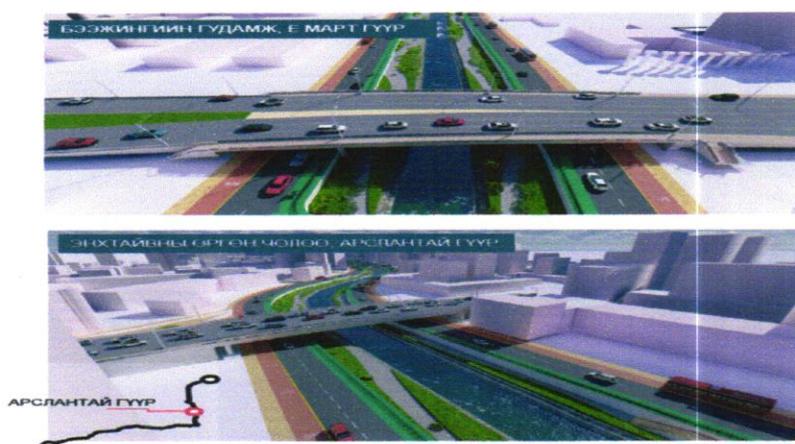
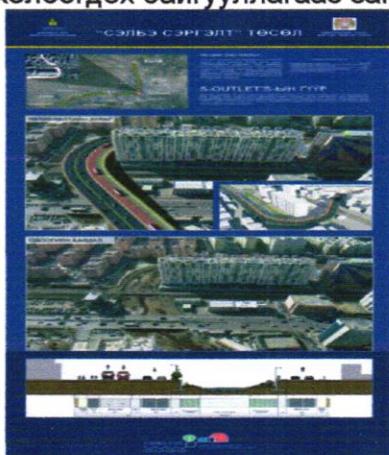
Дүүргээр: Хан-Уул дүүрэг-2, Баянзүрх дүүрэг-3, Сонгинохайрхан дүүрэг -6, Чингэлтэй дүүрэг-3, Баянгол дүүрэг -2

Барилга, байгууламж, тохижилт, авто зам, замын байгууламжийн загвар зураг батлах, хүчинтэй хугацааг шийдвэрлэх чиглэлээр 2023 онд 621 загвар зураг батлуулах хүсэлт ирснээс 501 загвар зургийг баталсан. Үүнд:

- Барилга байгууламжийн 317,
- Тохижилтын ажлын 160 загвар зураг,
- ам, замын байгууламжийн 24 загвар зураг

53 загвар зургийг Монгол Улсад мөрдөгдөж байгаа норм ба дүрэм, дагаж мөрдөх стандартын шаардлага хангаагүй шалтгаанаар буцаав.

Хот байгуулалтын баримт бичгийн зургийн даалгавар боловсруулах чиглэлээр Нийслэлийн Засаг даргын Зөвлөлийн 2023 оны 04 дүгээр хурлын тэмдэглэл, Нийслэлийн Засаг даргын 2023 оны 03 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/287 дугаар захирамжийн хүрээнд “Сэлбэ сэргэлт” төслийн урьдчилсан ТЕЗҮ боловсруулах ажлын даалгаврыг боловсруулж, холбогдох байгууллагаас санал авч ажиллаж байна.

Сонгинохайрхан дүүргийн 1, 2, 20 дугаар хороо "Цэргийн хотхон" орчимд гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн "А" хэсэгчилсэн талбайд 28.2 га газарт Хот байгуулалтын баримт бичгийн зургийн даалгавар боловсруулж хянан батлуулав.

Чингэлтэй дүүргийн 14, 18 дугаар хороо, Сүхбаатар дүүргийн 14, 15 дугаар хорооны нутаг дэвсгэр орчмын гэр хорооллын газрыг дахин төлөвлөн барилгажуулах төсөл хянан батлуулав.

Гэр хорооллын нутаг дэвсгэрт барилга байгууламж барих зөвшөөрөл авах тухай иргэн, хуулийн этгээдийн хүсэлтийг нэг цэг, төрийн цахим үйлчилгээгээр хүлээн авч Мэргэжлийн зөвлөлийн 44 удаагийн хурлаар 325 хүсэлтийг хэлэлцүүлж, дэмжигдсэн 141 хүсэлтийн архитектур төлөвлөлтийн даалгавар боловсруулан батлуулж, иргэн, хуулийн этгээдэд хүлээлгэн өгөв.

Гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн хүрээнд төсөл хэрэгжүүлэгчийн нийт 24 архитектур төлөвлөлтийн даалгавар, 16 загвар зургийг хянан батлав.

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг дахин төлөвлөн барилгажуулах төслийн Архитектур төлөвлөлтийн даалгавар норм дүрмийн дагуу батлах хүрээнд хээрийн судалгааг хийж ажилласан. Тайлант хугацаанд төсөл хэрэгжүүлэгчээс ирсэн 7 архитектур төлөвлөлтийн даалгавар, 6 загвар зураг хянан батлав.

Нийслэлийн Ерөнхий архитектурт барилга, байгууламжийн архитектур төлөвлөлтийн даалгаврын схем зургийн эргэлтийн цэгийн солбицол өөрчлөх 53 хүсэлтийг танилцуулж шийдвэрлүүлэн ebarilga.mn цахим системд оруулав.

2.15. Хот байгуулалтын кадастрыг эрхлэх, мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангахад чиглэсэн зорилтын хэрэгжилт:

Нийслэлийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд гудамж, талбай, хотхон хорооллыг нэршүүлэх, нэрэмжит болгох ажлыг зохион байгуулах чиглэлээр Улаанбаатар хотод Лондоны, Сүбээдэй баатрын, Тогтох тайжийн гудамж шинээр нэршүүлэх хүсэлт ирүүлсний дагуу Баянгол, Сүхбаатар, Чингэлтэй дүүргүүдэд байршлыг тодорхойлж, 2023 оны 06 дугаар сарын 16-ны өдрийн Нэрийн комиссын хурлаар хэлэлцүүлсэн. Уг хурлаас гарсан саналын дагуу Баянгол дүүрэгт Лондоны нэрэмжит гудамж, Хан-Уул дүүрэгт Сүбээдэй баатрын нэрэмжит гудамж гэж шинээр нэршүүлэх санал авах тухай албан бичгийг Газар зохион байгуулалт, геодези зураг зүйн газар, Газар зүйн нэрийн сантай тулгалт хийлгэхээр тус тус хүргүүлэв.

Нийслэлийн Засаг даргаар уламжлуулан Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд өргөн барих тогтоолын төслийг хянуулж, саналын хуудсаар баталгаажуулан Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн хурлын ажлын албанд хүргүүлсэн. Ээлжит хурлаар хэлэлцүүлж тогтоол гарахаар хүлээгдэж байна.

2.16. Барилгын чанар, аюулгүй байдлыг хангах гамшгаас хамгаалахад чиглэсэн зорилтын хэрэгжилт:

Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах нийслэлийн зөвлөл, газар хөдлөлтийн гамшгаас сэргийлэх байнгын ажиллагаатай зөвлөлийн 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгуулах саналаа 2023 оны 04/07/3154 дугаартай албан бичгээр хүргүүлэв. Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах нийслэлийн зөвлөл, газар хөдлөлтийн гамшгаас сэргийлэх байнгын ажиллагаатай зөвлөлийн хурлын үйл ажиллагаанд тогтмол оролцож, 2023 оны төлөвлөгөөний биелэлтийг хагас болон жилийн эцсийн байдлаар тайлагнав.

1. Нийслэлийн түр орон байраар хангах албаны гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг шинэчлэх:

Газрын даргын 2023 оны 04 дүгээр сарын 20-ны өдрийн А/16 дугаар тушаалаар “Түр орон байраар хангах алба”-ны орон тооны бус штабын бүрэлдэхүүнийг шинэчлэн, Нийслэлийн түр орон байраар хангах албаны гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг шинэчлэн Газрын даргаар батлуулав. Тус төлөвлөгөөг шинэчлэх ажлын хүрээнд байгууллагын нийт албан хаагчдын авто машины болон холбогдох утасны дугаарын бүртгэлийг шинэчлэн түүнтэй уялдуулан “Нийслэлийн түр хорогдох орон байраар хангах албаны үүрэн холбоо болон биет зарлан мэдээлэх схем”-ийг шинэчлэв.

2. Нийслэлийн түр орон байрны бэлэн байдалд явцын хяналт хийж, заавар зөвлөгөө өгөх, Онцгой байдлын байгууллагатай хамтран ажиллах:

Нийслэлийн Засаг даргын 2023 оны А/194 дүгээр Стратегийн команд штабын сургууль зохион байгуулах тухай захирамжийн хүрээнд 2023 оны 05 дугаар сарын 05-ны өдөр гамшгийн үед түр орон байраар хангах байрны удирдлагуудад цаг үеийн асуудлаар

мэдээлэл хүргэх арга хэмжээ Нийслэлийн онцгой байдлын газарт зохион байгуулагдсан. Тус арга хэмжээнд “Барилгын чанар, аюулгүй байдал” сэдвийн хүрээнд удирдах бүрэлдэхүүнд мэдлэг олгож, зөвлөгөө хүргүүлсэн. Сургалтад түр орон байраар хангах 344 байгууллагын төлөөлөл хамрагдав.

3. Барилга, байгууламжид хэмжилт, судалгаа хийх, газар хөдлөлтөд тэсвэрлэх чадварт (паспортжуулах) төлбөртэй үнэлгээ гарган ажиллах:

Иргэн хуулийн этгээдээс ирсэн хүсэлтийн дагуу:

- Чингэлтэй дүүрэг 9 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт байрлах Эм Пи ХХК-ийн үйлчилгээний барилга;
- Баянзүрх дүүрэг 10 дугаар хороо Хоймор өргөө констракшн ХХК-ийн Үйлчилгээтэй орон сууцны барилга;
- Хан-Уул дүүрэг 10 дугаар хороо Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын 50 машины гаражийн барилга;
- Хан-Уул дүүрэг 10 дугаар хороо Иргэний нисэхийн ерөнхий газрын Сургалтын төвийн барилга;
- Баянзүрх дүүрэг 14 дүгээр хороо Иргэн Д.Одхүүгийн амины сууцны барилга;
- Налайх дүүрэг 7 дугаар хороо Тэлмэн констракшн ХХК-ийн орон сууцны хорооллын барилга;
- Баянзүрх дүүрэг 26 дугаар хороо Жигүүр гранд ХХК-ийн Гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн барилгуудын бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Баянзүрх дүүрэг 26 дугаар хороо Жигүүр гранд ХХК-ийн Гэр хорооллын дахин төлөвлөлтийн барилгуудын бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Сүхбаатар дүүрэг 1 дүгээр хороо Жигүүр СӨХ-ны орон сууцны 20, 20А дугаар байрны нэгдсэн газар доорх авто зогсоолын барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Сонгинохайрхан дүүргийн 32 дугаар хороо Иргэн Ж.Ганбаатараас ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу Авто засварын барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Хан-Уул дүүргийн 4 дүгээр хороо Андын зам ХХК-с ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу 1 блок орон сууцны барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Баянзүрх дүүрэг 4 дүгээр хороо иргэн Ц.Баярмаагийн Замбуулин хотхоны орон сууцны 2 блок барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Хан-Уул дүүрэг 23 дугаар хороо Дөрвөн сайхан гүнж ХХК-н Гүмүда гарден хотхоны 3 блок орон сууцны барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;

- Баянзүрх дүүрэг 1 дүгээр хороо МАК ХХК-н Аялал жуулчлалын цогцолборын барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Хан-Уул дүүрэг 23 дугаар хороо ИМД ХХК-н 3 блок барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Хан-Уул дүүрэг 23 дугаар хороо Арцат форчюн ХХК-и 5 блок барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Баянзүрх дүүргийн 1 дүгээр хороо Хаус инвест ХХК-н 8 блок барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Сүхбаатар дүүрэг 2 дугаар хороо Талын шонхор ХХК-н 2 блок барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв.
- Баянзүрх дүүргийн 1 дүгээр хороо Хаус инвест ХХК-н 8 блок барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Сүхбаатар дүүрэг 2 дугаар хороо Талын шонхор ХХК-н 2 блок барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв;
- Хан-Уул дүүрэг 23 дугаар хороо Мөнх дөл цэцэг ХХК-н 6 блок барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв.
- Баянгол дүүрэг 27 дугаар хороо Хамаг Монгол ХХК-н орон сууцны барилгад бах бэх, төлөв байдалд биет судалгаа, хэмжилт хийж гүйцэтгэв.

Дээрх хэмжилт судалгааг үндэслэн Даацын бүтээцийн төлөв байдлын дүгнэлтийг дээрх 22 барилгад хийж гүйцэтгэн өмчлөгч эзэмшигчдэд хүлээлгэн өгөв.

4. Нийслэлийн орон тооны бус паспортжуулалтын зөвлөлийн үйл ажиллагааг зохион байгуулан ажиллах:

Нийслэлийн Ерөнхий архитектораар энэ онд газар хөдлөлтөд тэсвэрлэх чадварын үнэлгээ хийж паспортжуулах 18 барилгын жагсаалт, төсвийн задаргааг батлуулсан.

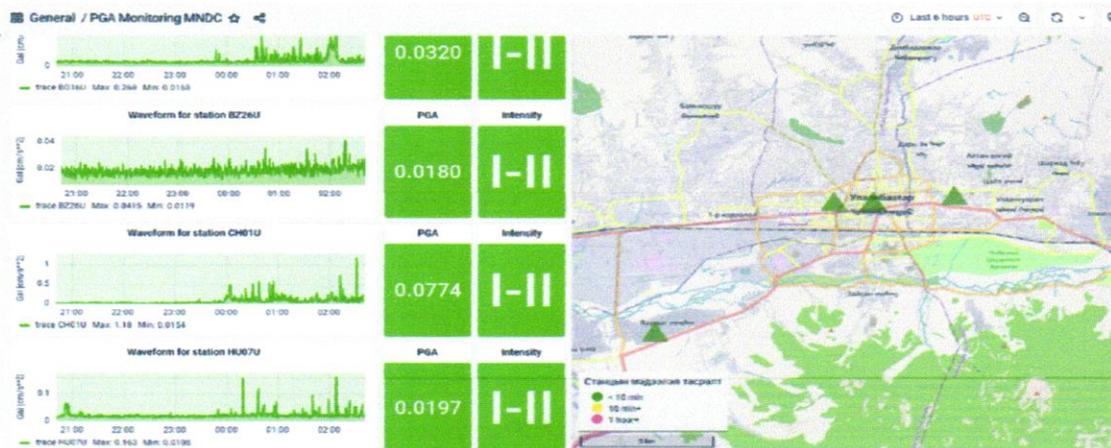
ЭГЭ ХХК-ийн гүйцэтгэсэн 18 барилгын дүгнэлтийг зөвлөлийн даргаар баталгаажуулахаар хүргүүлсэн байна.

5. Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах нийслэлийн зөвлөл, Газар хөдлөлтийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх байнгын ажиллагаатай зөвлөлийн үйл ажиллагааг дэмжиж, хамтран ажиллах:

Гамшгийн эрсдэлийг бууруулах нийслэлийн зөвлөл, газар хөдлөлтийн гамшгаас сэргийлэх байнгын ажиллагаатай зөвлөлийн хурлын үйл ажиллагаанд тогтмол оролцож 2023 оны төлөвлөгөөний биелэлтийг хагас, бүтэн жилээр хүргүүлсэн. Зөвлөлийн үйл ажиллагааны 2024 оны төлөвлөгөөнд тусгуулах саналаа 2023 оны 11 сарын 09-ны өдрийн 04/07/3154 дугаартай албан бичгээр хүргүүлэв.

6. Одон орон геофизикийн хүрээлэнтэй газар хөдлөлтийн чиглэлээр хамтран ажиллах:

Одон орон, геофизикийн хүрээлэнгээс 2021 оны 170 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу Хүчтэй газар хөдлөлтийн баллыг тодорхойлох багаж, төхөөрөмжийг Улаанбаатар хотын 4 бүсэд суурилуулан урт хугацаанд хамтран хэмжилт, судалгаа хийж байна.

2.17. Инженерийн дэд бүтцийн төлөвлөлтийн зорилтын хэрэгжилт:

2023 онд Улс, нийслэлийн төсөв, орон нутгийн сангийн хөрөнгөөр хэрэгжих инженерийн дэд бүтцийн шугам сүлжээний ажлын зураг төсөл боловсруулах тухай хүсэлтийг холбогдох байгууллагуудаас хүлээн авч 36 асуудлыг Мэргэжлийн зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулав. Үүнд:

1. Ажлын зураг төслийн Хан-Уул дүүргийн 20 дугаар хороо Арьс ширний 26 дугаар байрыг буулган дахин барилгажуулах төслийн гадна ариутгах татуургын шугам,

2. Баянгол дүүргийн 4 дүгээр хороо, давхрын 9,10 дугаар барилгуудыг буулган дахин барилгажуулах төслийн гадна цэвэр усны шугамыг зөөж шилжүүлэх, нэвтрэх сувагт оруулах ажлын зураг төсөлд санал өгч ажилласан.

3. Сүхбаатар дүүргийн 6 дугаар хороо, Метромалл худалдааны төвийн урд байрлах 26 дугаар байрыг буулган дахин барилгажуулах төслийн гадна ус хангамж, ариутгах татуурга, гадна дулаан хангамжийн ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн.

4. Эрчим хүчний яамнаас зохион байгуулсан Эрчим хүчний бодлого төлөвлөлт, тулгамдсан асуудлыг шийдвэрлэх асуудлын хүрээнд ашиглалтын шаардлага хангахгүй төсөл арга хэмжээнд шаардлагатай төсөвт өртөг, тулгамдаад байгаа асуудлын талаар танилцуулга материал бэлтгэн уулзалтад хэлэлцүүлж санал солилцон ажиллав.

5. Нийслэлийн Ерөнхий Архитектораас өгсөн үүрэг чиглэлийн дагуу “Сэлбэ-Сэргэлт” төслийн суурь судалгаа, төлөвлөлтийн шийдэл, хөрөнгө оруулалтын урьдчилсан тооцооллыг гаргав. Үүнд:

- ✓ Сэлбэ сэргэлт төслийн хүрээнд хийгдэж буй далан, тохижилт, зам гүүрний талбайд орсон инженерийн шугам сүлжээний байгууламжийг шилжүүлэх, хамгаалах ажлын техник, эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл боловсруулах ажлыг гүйцэтгэхээр Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын 2023-А/492 дугаартай зөвлөх үйлчилгээний гэрээний хүрээнд хийгдэж буй далан, тохижилт, зам гүүрний ажлын талбайд орсон дулааны шугам сүлжээний байгууламжийг шилжүүлэх, хамгаалах ажлын техникийн болон ажлын зургийн даалгаврыг боловсруулан Хот төлөвлөлт судалгааны институтэд 2023 оны 11 дүгээр сарын 08-ны өдрийн 08/3140 дугаартай албан бичгээр хүргүүлсэн.
- ✓ Сэлбэ сэргэлт төслийн хүрээнд 2023 оны 11 дүгээр сарын 15-нд Эрчим хүчний яам, ДҮТ ТӨХХК, УБЦДС ТӨХК, УБЦТС ТӨХК, УБДС ТӨХК-ын холбогдох мэргэжилтнүүдэд цахилгаан хангамж, үерийн далан сувгийн ажлын зургийн талаар танилцуулга хийж, санал солилцож ажилласан.
- ✓ Сэлбэ сэргэлт төслийн зураг Сэлбэ сэргэлт төслийн зураг төслийн ажилд шаардлагатай хөрөнгө оруулалтын тооцоо хийсэн.
- ✓ Эрчим хүчний яаманд Төвлөрсөн дулаан хангамжийн өнөөгийн байдал, тулгарч буй асуудлын талаар нийслэлийн холбогдох байгууллагуудтай хамтарсан уулзалт зохион байгуулж, мэдээлэл солилцож ажиллав.
- ✓ Гэр хорооллын дэд бүтэц, ашиглалтын шаардлага хангахгүй барилгыг буулган дахин барилгажуулах төслийн гадна инженерийн шугам сүлжээнд шаардлагатай хөрөнгө оруулалтын тооцоог боловсруулан Нийслэлийн Орон сууцны бодлогын газарт хүргүүлсэн.
- ✓ Засгийн газрын Хэрэг Эрхлэх газрын даргын 2023 оны 08 дугаар тушаалаар батлагдсан ажлын хэсгийн хүрээнд 2040 оны гэр хорооллыг барилгажуулах, нийгмийн үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, ажлын байрыг бий болгох, хэсэгчилсэн дэд бүтцийн асуудлыг шийдвэрлэх асуудлын авах арга хэмжээний санал боловсруулах ажлын хэсэгт дэд бүтэц, инженерийн шугам сүлжээний бүтээн байгуулалтад шаардлагатай хөрөнгө оруулалтын тооцоог боловсруулан танилцуулга материал бэлтгэж холбогдох байгууллагуудад хүргүүлсэн.
- ✓ Төвлөрсөн дулаан хангамжийн өргөтгөл шинэчлэлтийн ажлын хүрээнд ДЦС-3-аас тэжээгдэж буй 4,2км 2ф800 хос.км дулааны шугамыг 2ф1000мм болгон өргөтгөх ажлын зураг төслийг зөвшилцсөн.
- ✓ УБДС ТӨХК-ны захиалгаар хэрэгжих төвлөрсөн дулаан хангамжийн 1а, 3а, 7ж, 6г, 11в, 12в, 12г төв магистраль шугамын 2ф200/1000мм хүртэлх хүчин чадалтай 1.875км дулааны шугамын ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн.

- ✓ Улаанбаатар хотын инженерийн бэлтгэл арга хэмжээний мастер төлөвлөгөөний эцсийн тайланг Нийслэлийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн байнгын хорооны хурлаар хэлэлцүүлсэн.
- ✓ Улаанбаатар хотын орлогод нийцсэн ногоон орон сууц ба дасан зохицох чадвар бүхий Шархад эко хорооллын төслийн инженерийн дэд бүтцийн ажлын зураг төсөл зөвшилцсөн.

2.18. Хот дахин хөгжүүлэх зорилтыг хангах зорилтын хэрэгжилт:

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг дахин төлөвлөж барилгажуулах төслийн хүрээнд нийт 25 багцын 72 барилгад дахин төлөвлөн барилгажуулах төсөл хэрэгжүүлэгчийг сонгон шалгаруулах төслийн санал авах урилгыг 1 дүгээр улиралд олон нийтэд нээлттэй 2 удаа зарлах ажлыг зохион байгуулав.

Сонгинохайрхан дүүргийн 19 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэр дэх 1-48, 2-48, 4-48, 3-20 дугаар байр, Баянзүрх дүүргийн 10 дугаар хорооны нутаг дэвсгэр дэх ХАА-27 дугаар байр, Сүхбаатар дүүрэг 10 дугаар хороо хорооны нутаг дэвсгэр дэх 1, 2, 3, 4, 6, 9, 10 дугаар байр зэрэг ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган дахин төлөвлөн барилгажуулах, орон сууцыг орон сууцаар солих замаар чөлөөлөх, чөлөөлсөн талбайд түрээсийн орон сууцны төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх, зохион байгуулан ажиллахыг “Нийслэлийн Орон сууцны корпорац” ХК-д шилжүүлсэнтэй холбоотой барилгажилтын төсөл, төлөвлөгдсөн инженерийн шугам сүлжээний талаарх мэдээ мэдээллээр ханган ажиллаж байна.

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг буулган шинээр барих үйл ажиллагааны журмын 3.5.”Журмын 3.4-т заасан хүсэлтийг тухайн орон сууц өмчлөгчийн 80-аас доошгүй хувь дэмжсэн тохиолдолд төсөл хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааг энэ журмын дагуу зохион байгуулна. Тухайн орон сууцны барилгад хоёр буюу түүнээс дээш үл хөдлөх эд хөрөнгө өмчилж, эзэмшиж буй этгээд төсөл хэрэгжүүлэх талаар саналын нэг эрхтэй” заалтын хүрээнд 4 дүүргийн 64 барилгын санал хураалтыг нэгтгэн дүгнэж, Чингэлтэй дүүргийн 40 барилгаас 25 барилгын санал 80-аас дээш хувь хүрсэн. Налайх дүүргийн 2 дугаар хорооны нутаг дэвсгэр дэх ашиглалтын шаардлага хангахгүй нь тогтоогдсон 32 дугаар байрыг дахин төлөвлөн барилгажуулах шийдвэр гаргуулахаар захирамжийн төсөл боловсруулав.

Нийслэлийн Засаг даргын 2021 оны А/337 дугаар захирамжаар Баянгол дүүргийн 3 дугаар хорооны нутаг дэвсгэр дэх ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон нийтийн зориулалттай 35, 36 дугаар байрны барилгын төсөл хэрэгжүүлэгчээр “Уран проект” ХХК-ийн талаар сууц өмчлөгчдөөс ирүүлсэн гомдлын дагуу сууц өмчлөгч, иргэн, хуулийн этгээд, төсөл хэрэгжүүлэгч нарын хамтарсан уулзалтыг 2023 оны 09 дүгээр сарын 22, 24-ний өдрүүдэд Баянгол дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын Төлөвлөлт, гүйцэтгэлийн удирдлагын хэлтэс зохион байгуулав. Уулзалтаар төсөл хэрэгжүүлэгчийн саналыг дэмжиж байгаа эсэх талаар санал асуулга явуулж, дүгнэлтийг холбогдох газруудад хүргүүлэв.

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй орон сууцны барилгыг дахин төлөвлөж барилгажуулах төслийн хүрээнд нийт 25 багцын 72 барилгад дахин төлөвлөн барилгажуулах төсөл хэрэгжүүлэгчийг сонгон шалгаруулах төслийн санал авах урилгыг Газраас 2022 оны 11 дүгээр сарын 28-ны өдөр нээлттэйгээр зарлан, 2023 оны 01 дүгээр сарын 16-ны өдөр хүлээн авсан. Зарлагдсан 7 багцад нийт 12 хуулийн этгээдээс санал ирсэн бөгөөд Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/1460 дугаар захирамжаар байгуулагдсан Үнэлгээний хороо саналыг хүлээн авч, 2023 оны 02 дугаар сарын 13-ны өдөр үнэлгээ хийх ажлыг зохион байгуулж, үнэлгээний хорооны дүгнэлтээр 5 хуулийн этгээдийг төсөл хэрэгжүүлэгчээр батламжилж, төсөл хэрэгжүүлэх эрх олгосон. Нийслэлийн Засаг дарга шалгарсан төсөл хэрэгжүүлэгч хуулийн этгээдийн төслийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг батлав.

2023 онд 307 айл өрхийн 3 орон сууц ашиглалтад орсон. Үүнд:

- Баянгол дүүргийн 4 хороо, 82 айлын 2 давхар орон сууцыг буулган, 168 айл өрхийн 16 давхар орон сууц,
- Хан-Уул дүүргийн 2 хороо 18 айлын 2 давхар орон сууцыг буулган, 91 айл өрхийн 16 давхар орон сууц,

- Чингэлтэй дүүргийн 2 дугаар хороо, 12 айлын 2 давхар орон сууцыг буулган, 48 айл өрхийн 10 давхар орон сууц.

Нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын албанд газар зохион байгуулалтын 2023 оны төлөвлөгөөний тодотголд тусгуулах 81 байршлын саналыг 2023 оны 3/529 дугаартай албан бичгээр хүргүүлэв. Газар зохион байгуулалтын 2023 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хагас болон жилийн эцсийн байдлаар тайлагнав.

2.19. Барилгын ажлын зөвшөөрөл олгох зорилтын хэрэгжилт:

Барилгын тухай хууль, Хот байгуулалтын тухай хууль, бусад холбогдох хууль, норм, стандарт, Засгийн газрын 2021 оны 213 дугаар тогтоолоор баталсан “Барилгын ажлыг эхлүүлэх, үргэлжлүүлэх зөвшөөрөл олгох дүрэм”-д заасны дагуу Нийслэлийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд 966 иргэн, хуулийн этгээдэд Барилгын ажлын зөвшөөрлийн гэрчилгээг олгов. Баримт бичгийн бүрдэл дутуу, шаардлага хангахгүй иргэн, хуулийн этгээдийн 436 хүсэлтийг буцаасан.

Засгийн газрын 2021 оны 212 дугаар тогтоолоор баталсан “Барилга байгууламжийг ашиглалтад оруулах дүрэм”, Газрын даргын 2023 оны А/10 дугаар тушаалын дагуу Нийслэлийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд 288 барилга байгууламжийг байнгын ашиглалтад оруулах комиссын үйл ажиллагаанд оролцож, Архитектур төлөвлөлтийн даалгавар, загвар зургийн хүрээнд барилгын ажил гүйцэтгэсэн эсэхэд хяналт тавьж, комиссын дүгнэлтэд санал тусгуулж ажиллав.

Нийслэлийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд Улс, нийслэлийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх инженерийн шугам сүлжээний угсралтын 28 ажилд Барилгын ажлын зөвшөөрлийн гэрчилгээ олгов.

Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/01 дүгээр захирамжийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлын хүрээнд 320 иргэн, хуулийн этгээдэд “Барилгын талбайн түр хашаа MNS5414:2004” стандартад заасны дагуу инженерийн бэлтгэл арга хэмжээг хангуулж болзошгүй аюулаас урьдчилан сэргийлэх талаар Хотын стандарт, хяналтын газраас гаргасан зөвлөмжийг хүргүүлж ажиллав.

Нийслэлийн нутаг дэвсгэрт зохих зөвшөөрөлгүйгээр барилгын ажил гүйцэтгэж байгаа 77 иргэн, хуулийн этгээдэд илэрсэн зөрчлийг арилгах талаар албан шаардлага, мэдэгдэл хүргүүлж, илэрсэн зөрчилд холбогдох арга хэмжээ авч хамтран ажиллах талаар Хотын стандарт, хяналтын газарт 2023 оны 9/467, 9/484, 9/602, 9/607 дугаартай албан бичгийг тус тус хүргүүлэв.

Нийслэлийн нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд Барилгын ажлын зөвшөөрлийн гэрчилгээ олгосон 966 барилга байгууламжийн хаяг байршил, захиалагч, зураг зохиогч, гүйцэтгэгчийн мэдээллийг Хот байгуулалтын мэдээллийн менежментийн eBarilga.ub.gov.mn нэгдсэн системд бүртгэлжүүлэн, цахим архив үүсгэв.

Хот байгуулалтын мэдээллийн сангийн E-barilga системд бүртгэлтэй Барилгын ажлын зөвшөөрлийг Qgis программтай холбож нэвтрүүлснээр Нийслэл, дүүрэг тус бүрээр зураглал бэлтгэж, kmz өргөтгөлөөр бэлтгэв.

2.20. Дотоод хяналт, хуулийн зорилтыг хангахад чиглэсэн зорилтын хэрэгжилт:

Газрын эрхлэн явуулж буй үйл ажиллагаатай холбоотой эрх зүйн зохицуулалтыг боловсронгуй болгох ажлын хүрээнд 13 захирамжлалын баримт бичиг боловсруулан батлуулав. Үүнд:

- ✓ Нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тогтоол- 1
- ✓ Нийслэлийн Засаг даргын захирамж -12

“Газрын ёс зүйн дүрэм”, “Ёс зүйн дэд хорооны ажиллах журам”-ыг шинэчлэн боловсруулж, Газрын даргын 2023 оны А/42 дугаар тушаалаар батлуулав.

Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хууль болон Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/1049 дүгээр захирамжаар батлагдсан “Нийслэлийн нутгийн захиргааны байгууллагуудын өргөдөл гомдол шийдвэрлэх журам”-ыг нийт алба хаагчдад танилцуулж, Төрийн алба хаагчийн ёс зүйн тухай хуулийн талаарх мэдээллийг нийт алба хаагчдад мэдээлэв.

Газрын даргын захирамжлалын болон бусад захиргааны актад кодификаци хийх ажлыг зохион байгуулах, хяналт тавих ажлын хүрээнд Архитектур төлөвлөлтийн 738 даалгавар, 20 загвар зурагт кодификаци хийв. Мөн Газрын даргын 2018-2022 оны хооронд гарсан А тушаалуудад хяналт тавин шаардлагатай кодификаци хийж ажиллав.

Холбогдох баримт баримт бичиг, хуулийн төсөл, дүрэм журамд санал хүргүүлэв.

Үүнд:

- ✓ Норм, нормативын баримт бичиг 13,
- ✓ Хуулийн төсөл 15,
- ✓ Дүрэм журам 24,
- ✓ Журам 1.

Хот байгуулалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөлд санал өгч, хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан ба Хуулийн төслийн хэлэлцүүлгийг нийслэлийн 9 дүүрэгт танилцуулсан бөгөөд ажлын хэсгийн хуралд оролцов.

Барилгын тухай хуулийг шинэчлэх ажлын хүрээнд 2023 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдөр одоо хүчин төгөлдөр мөрдөж буй хуулийн хэрэгжилтэд дүн шинжилгээ, мониторинг хийх үүрэг бүхий ажлын хэсэгтэй хамтран Барилгын тухай хуулийг хэрэглэхэд тулгарч буй асуудлын талаарх хэлэлцүүлгийг зохион байгуулав. Хэлэлцүүлэгт 36 алба хаагч хамрагдав.

2.21. Хот байгуулалтын талаар хууль, дүрэм, журам холбогдох баримт бичигт санал тусгаж ажиллах зорилтын хэрэгжилт:

Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны 01 дүгээр сарын 31-ний өдрийн А/113 дугаар захирамжаар Ажлын хэсгийг шинэчлэн байгуулсан. Ажлын хэсэг 2022 онд 3 удаа хуралдаж Нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын албатай хамтран эрдэмтэн судлаачидтай уулзалт зохион байгуулж газрын төлбөрийн бүсчлэлийн талаар мэдээлэл солилцон ажилласан. Улмаар 2022 оны 04 дүгээр сарын 13-ны өдөр Нийслэлийн Засаг даргын Зөвлөлийн хурлаар Нийслэлийн тэг гортиг бүхий эдэлбэр газрын бүсчлэл тогтоох шалгуур үзүүлэлт, эдэлбэр газрын бүсчлэл, бүсчлэлийн дүрмийн төслийг боловсруулах ажлын талаар Улаанбаатар хотын Ерөнхий Архитектор Н.Нацагдорж танилцуулга хийж, Улаанбаатар хотын 2040 он хүртэлх хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний үзэл баримтлал /концепц/-тай уялдуулан боловсруулахаар хойшлуулав.

Эдийн засаг, хөгжлийн яамнаас зохион байгуулсан “Монгол Улсын бүсчилсэн хөгжлийн үзэл баримтлал”-ын төсөлд Нийслэлийн тусгай чиг үүрийг хэрэгжүүлэхэд стратегийн ач холбогдол бүхий дагуул хот, тосгон, эдийн засгийн тусгай бүсүүдийг байгуулж, бүтээн байгуулалтын ажлыг эрчимжүүлэх хэлэлцүүлэгт оролцож, саналаа өгсөн. Сонгинохайрхан дүүргийн 21 дүгээр хорооны нутаг дэвсгэрт Нийслэлийн Засаг даргын 2023 оны А/1243 дугаар захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний дагуу байршлын судалгаа хийж, төлөвлөлтийн хилийг гаргаж, хот байгуулалтын асуудлуудад санал өгч ажиллав.

Хот суурины төлөвлөлт, барилгажилтын норм ба дүрэм /БНБД 30-01-04/-ийг шинэчлэн боловсруулах төслийн хэлэлцүүлэгт оролцож, нормын төслийг салбар тус бүрээр нь мэргэжлийн байгууллага болон эрх бүхий шинжээчдийн оролцоог хангуулж боловсруулах, хянуулах талаар санал өгч ажиллав.

Хаягжуулалтын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төслийн танилцуулга, үзэл баримтлалд 2023 оны 01/10/2930 дугаартай албан бичгээр 22 заалт бүхий санал хүргүүлэв.

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй болсон нь тогтоогдсон нийтийн зориулалттай орон сууцыг дахин барилгажуулах төсөл боловсруулж, барилга угсралтын ажил гүйцэтгэх төсөл хэрэгжүүлэхээр гурван талт гэрээ байгуулсан 24 компанийн 907 гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавин ажиллав. Шинээр 3 төсөл хэрэгжүүлэгчийн гурван талт 102 гэрээ байгуулав.

Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцыг буулган дахин барилгажуулах гурван талт 953 гэрээнээс 2022 онд ашиглалтад орсон Баянгол дүүргийн 1-р хорооны нутаг дэвсгэр дэх 12, 13, 15, 16 дугаар байрны төсөл хэрэгжүүлэгч “Эм Эм Жи капитал” ХХК-ийн 37 гэрээ, Хан-Уул дүүргийн 2 дугаар хорооны Нэхмэлийн 3 дугаар байрны төсөл хэрэгжүүлэгч “Алтан трейд” ХХК-ийн 25 нийт 62 гурван талт гэрээг газрын архивд хүлээлгэн өгөв.

Нийслэлийн Засаг даргын тусгай бүрэн эрхэд Засгийн газраас тогтоосон нийтлэг журмыг үндэслэн өөрийн болон доод шатны Засаг даргын ажлын алба, харьяа байгууллага, аж ахуйн нэгжид дотоодын хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журмыг баталж мөрдүүлэх” заалтын дагуу газрын Дотоод хяналт шалгалтын журмын төслийг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт 2023 оны 10/380 дугаар албан бичгээр хүргүүлэв.

Нийслэлийн Засаг даргын 2023 оны А/727 дугаар захирамжаар баталсан “Нийслэлийн нутгийн захиргааны байгууллагуудын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам”-ыг мөрдлөг болгон ажиллав.

Иргэн, хуулийн этгээдээс ирүүлсэн ажил үйлчилгээ, мэргэжил ур чадварын талаар гаргасан гомдлын дагуу хяналт, шалгалт зохион байгуулж 32 өргөдөл, гомдлын барилгын норм дүрэм хангасан эсэх, шийдвэрлэлтэд хууль зүйн үндэслэлийг тусгаж хариу өгч шийдвэрлэв. Үүнээс: Захиргааны ерөнхий хуулийн 27 дугаар зүйлийн дагуу 14 сонсох ажиллагаа хийж, 4 захиргааны акт хүчингүй болгож, 3 акт түдгэлзүүлэх шийдвэр гаргав.

Газрын даргын захирамжлалын болон бусад захиргааны актад кодификаци хийх ажлыг зохион байгуулах, хяналт тавих ажлын хүрээнд 10 Архитектур төлөвлөлтийн даалгавар, загвар зурагт кодификаци хийв.

Мэргэжлийн зөвлөлийн хурлын шийдвэрийн дагуу үүссэн барилгын хувийн хэргийн бүрдэлд хийх хяналт, шалгалт, Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцыг дахин төлөвлөн барилгажуулах ажлын гэрээний хэрэгжилт, явц, Мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан мэдээллийг нээлттэй байршуулсан эсэхэд хяналт шалгалт хийх ажлын удирдамжийг батлуулан хяналт шалгалт хийж, зөвлөмж гарган ажиллав.

Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль, Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор батлагдсан “Аж ахуйн нэгж байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журам”, Нийслэлийн Засаг даргын 2023 оны А/727 дугаар захирамжаар баталсан “Нийслэлийн нутгийн захиргааны байгууллагуудын үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах журам”, газрын Дотоод хяналт шалгалтын ажлын 2023 оны төлөвлөгөөний дагуу тайлант хугацаанд төлөвлөгөөт 7 хяналт шалгалтын ажлыг газрын даргаар батлуулсан удирдамжийн дагуу хийж гүйцэтгэн судалгаа гаргаж дүгнэлт, зөвлөмж, цаашид хэрэгжүүлэх ажлын санал гаргаж ажиллав. Үүнд:

- Мэргэжлийн зөвлөлийн хурлын шийдвэрийн дагуу үүссэн барилгын хувийн хэргийн бүрдэлд хийх хяналт, шалгалт,
- Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцыг дахин төлөвлөн барилгажуулах ажлын гэрээний хэрэгжилт, явц,
- Мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасан мэдээллийг нээлттэй байршуулсан эсэх
- Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан газрын төсөв, санхүүгийн мэдээллийг байршуулсан байдал,
- Барилгын ажлын зөвшөөрлийн гэрчилгээний бүрдүүлбэр, өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтэд удирдамж гарган газрын даргаар батлуулан төлөвлөгөөт хяналт шалгалт хийж, зөвлөмж, цаашид хэрэгжүүлэх ажлын санал гаргав.
- Өмчийн бүртгэл тооцоо, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтын үйл ажиллагаанд хийх дотоод хяналт шалгалтын ажлын №Т2023/06 дугаар удирдамж, Шүүхээр хянан хэлэлцэгдэж тус газраас хариуцагчаар татагдсан Маргаанд дүн шинжилгээ хийх дотоод хяналт шалгалтын №Т2023/07 дугаар удирдамж газрын даргаар батлуулан хяналт шалгалтын ажлыг хийж гүйцэтгэж байна.
- Төлөвлөгөөт бус шалгалтын ажлын хүрээнд Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцыг дахин төлөвлөн барилгажуулах ажлын явц, график төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг газар дээр нь очиж шалгах удирдамж батлуулан шалгаж дүгнэлт, зөвлөмж, гаргаж ажиллав. Гарсан дүгнэлтийг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Хууль, эрх зүйн хэлтэст тайлагнав.
- Иргэн, хуулийн этгээдээс ирүүлсэн ажил үйлчилгээ, мэргэжил ур чадварын талаар гаргасан 122 өргөдөл, гомдлыг хууль, дүрэм, журам, барилгын норм дүрэм хангасан эсэх шийдвэрлэлтэд хууль зүйн үндэслэлийг тусгаж хариу өгч шийдвэрлэв,

Иргэдийн эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах эрхийг хангах зорилтын хүрээнд 2023 онд стандарт, норм дүрмийн хэрэгжилтийг хангуулах ажлын нэгдсэн төлөвлөгөөний дагуу “Нийслэлийн хэмжээнд мөрдүүлэх стандарт, шаардлага” UCS 0901B:2020, UCS 0902B:2020, UCS 1603C:2020, UCS 1601B:2020, UCS 1601C:2020, UCS 0903B:2020, UCS 0001-01:2019, UCS 1602B:2020, UCS 1602C:2020, UCS 0002-02:2019, UCS 1901B:2020, UCS 1403C:2020, UCS 1404C:2020-г тус тус мөрдөж ажиллахыг, мөн архитектур төлөвлөлтийн даалгаварт тусган ажиллав.

2023 онд Архитектур төлөвлөлтийн 504 даалгаварт Нийслэлийн хэмжээнд мөрдүүлэх, стандарт шаардлагуудыг мөрдөх талаар тусгаж, 481 Загвар зурагт норм стандартыг мөрдлөг болгон зөвшилцөж ажилласан бөгөөд дээрх мэдээллийг Хотын стандарт, хяналтын газарт 2023 оны 10/3202 дугаартай албан бичгээр тайлагнав.

Барилгын тухай, Газрын тухай, Хот байгуулалтын тухай хууль болон бусад холбогдох хууль, норм, стандарт, дүрэм, журмыг Хот төлөвлөх, хот байгуулах үйл ажиллагаа, барилгын ажлын зөвшөөрөл олгох үйл ажиллагаанд мөрдлөг болгон ажиллав.

Иргэн, хуулийн этгээдийн нэхэмжлэлтэй Нийслэлийн Засаг даргад холбогдох 14, Нийслэлийн Ерөнхий архитектор болон тус газарт холбогдох захиргааны 77, иргэний хэргийн 7 маргаанд холбогдох материалуудыг судалж тайлбар гаргах, нотлох баримт хүргүүлэх, хэргийн материалтай танилцах, газрын үзлэг хэмжилтэд оролцох, гэрч асуухад байлцах зэрэг ажиллагаанд хариуцагчийн итгэмжлэгдсэн төлөөлөгчөөр 81, нэхэмжлэгчээр 1, гуравдагч этгээдээр 2 удаа оролцов. Үүнээс:

- Анхан шатны 346 шүүх хурал,
- Давж заалдах шатны 79 шүүх хурал.

Нийт 84 хэрэг хянан шийдвэрлэх шатандаа байна. Он дамжсан 85, тайлант онд гардаж авсан 40 хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа явагдаж байгаагаас тухай онд 39 хэрэг маргааныг эцэслэн шийдвэрлэв. Хэрэг маргааны шийдвэрлэлтэд дүн шинжилгээ хийвэл:

- Нэхэмжлэлийн шаардлагыг бүхэлд нь хангаж шийдвэрлэсэн хэрэг- 5,
- Зарим хэсгийг хангаж шийдвэрлэсэн хэрэг -2,
- Нэхэмжлэлийг хүлээн авахаас татгалзаж, Хэргийг хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн хэрэг -2,
- Нэхэмжлэлийн шаардлагыг бүхэлд нь хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн хэрэг - 12,
- Нэхэмжлэгч нэхэмжлэлийн шаардлагаас татгалзсаныг баталж, хэргийг хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн хэрэг-10,
- Нэхэмжлэгч гуравдагч этгээдтэй эвлэрч, нэхэмжлэлээсээ татгалзсан, хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон хэрэг -2,
- Нэхэмжлэл гаргах эрхгүй этгээд болохыг шүүхээс тогтоож шийдвэрлэсэн хэрэг -1.

2.22. Нийтлэг чиг үүргийг хэрэгжүүлэх зорилтын хэрэгжилт:

Бодлогын баримт бичиг:

- “Алсын хараа-2050” Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын 2022 оны хэрэгжилт, 2020-2022 оны хэрэгжилтийн фото танилцуулгын биелэлтийг нэгтгэж, Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт 2023 оны 01/01/381 дугаартай албан бичгээр,
- “150 мянган айл-орон сууц” үндэсний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 2022 оны биелэлтийг Барилга, хот байгуулалтын яаманд 2023 оны 01/1/145 дугаартай албан бичгээр,
- Монгол Улсын Хөгжлийн 2023 оны төлөвлөгөөний биелэлтийг сар бүр гарган tungalag.o@ulaanbaatar.mn цахим хаягаар,
- Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн 2023 оны биелэлтийг сар, улирал, жилийн эцсийн байдлаар гарган tungalag.o@ulaanbaatar.mn цахим хаягаар,
- “Нийслэлийг 2021-2025 онд хөгжүүлэх таван жилийн үндсэн чиглэл” дунд хугацааны төлөвлөлтийн баримт бичгийн 2021-2022 оны хэрэгжилт болон хяналт шинжилгээ, үнэлгээний шалгуур үзүүлэлтийн 2022 оны жилийн эцсийн тайланг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтэст 2023 оны 01/1/174 дугаартай албан бичгээр,

- Нийслэлийн Засаг даргын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтэст 2023 оны 01/559 дугаартай албан бичгээр,
- Нийслэлийн хөгжлийн 2023 оны төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг улирал, хагас жил, жилийн эцсийн байдлаар гарган Хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтэст <https://control.ulaanbaatar.mn/> цахим системээр,
- 2019-2022 онд төсвийн болон бусад хөрөнгөөр хийгдсэн судалгаа, шинжилгээний ажлын тайланг Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Төрийн захиргааны удирдлагын хэлтэст 2023 оны 01/01/367 дугаартай албан бичгээр,
- Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Хяналт шинжилгээ үнэлгээний хэлтэст “Шинэ сэргэлтийн бодлого”-ыг хэрэгжүүлэх эхний үе шатны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг сар бүр rich.nabusa@gmail.com цахим хаягаар тухай бүр хүргүүлэн ажиллав.
- Хууль тогтоомж, тогтоол, шийдвэрийн биелэлтийг сар, улирал, хагас жил, III улирлын байдлаар гарган хяналт шинжилгээ, үнэлгээ хийж, Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Хяналт шинжилгээ, үнэлгээний хэлтэст 2023 оны 01/01/429 дугаар албан бичиг болон цахим хаягаар хүргүүлэв.

Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн дагуу байгууллагын цахим хуудас дахь мэдээллийг 2023 онд тогтмол шинэчлэн Газрын uda.ub.gov.mn цахим хуудсанд 10 төрлийн 266 мэдээ, мэдээллийг шинэчлэн байршуулав.

Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн дагуу байгууллагын цахим хуудас дахь мэдээлэлд 2023 оны хагас жилийн байдлаар хяналт шинжилгээ, үнэлгээний ажлыг хийж, Газрын захиргааны зөвлөлийн хурлаар танилцуулж, веб хуудсанд байршуулав.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж байгууллагын төсөв, төсвийн гүйцэтгэл, төсвийн хэмнэлт, аудитын зөвлөмжийн биелэлт, санхүүгийн тайлангийн холбогдолтой 81 мэдээллийг shilendans.gov.mn сайтад оруулж ил тод байдлыг ханган ажиллав.

Төрийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж цахимжуулах, нээлттэй ил тод байдлыг хангах, хүнд суртлыг багасгах, авлига үүсэх эрсдэлийг бууруулах ажлын хүрээнд хот байгуулалтын асуудал хэлэлцдэг Мэргэжлийн зөвлөлийн 44 удаагийн хурлын явцыг байгууллагын цахим хуудсаар дамжуулан нээлттэй “LIVE” хэлбэрээр зохион байгуулдаг болсон. Тус хурлаар нийслэлийн нутаг дэвсгэрт хэрэгжих хот төлөвлөлтийн баримт бичиг, барилга байгууламж, инженерийн дэд бүтцийн архитектур төлөвлөлтийн даалгавар, автозам, замын байгууламж, тохижилтын ажлын төлөвлөлтийн даалгавар олгох асуудлыг хэлэлцэхийн зэрэгцээ Загвар зураг батлах үйлчилгээг ил тод нээлттэй хэлэлцүүлдэг болов.

ХУРАЛ

1661

1167

Төсөв, санхүү:

Сангийн яамнаас боловсруулсан Төрийн болон орон нутгийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.28 дахь заалтад заасан ногоон худалдан авах ажиллагааны тодорхойлолтод нийцүүлэн төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр нийтлэг худалдан авдаг бараа, бүтээгдэхүүний ногоон шалгуур үзүүлэлт бүхий жишиг техникийн тодорхойлолтын төсөл болон холбогдох зааварт санал өгөн Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газрын Хууль, эрх зүйн хэлтэст хүргүүлэв.

Улс, нийслэл, орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр нийслэлд хэрэгжүүлж буй төсөл, арга хэмжээний явцын мэдээллийг сар бүр нэгтгэж, <https://erp.ulaanbaatar.mn/> цахим системээр 11 удаа тайлагнав.

Нийслэлийн Засаг даргын 2022 оны А/170, А/923, 2023 оны А/73 дугаар захирамжийн дагуу улс, нийслэлийн төсвөөр санхүүжсэн он дамжсан 2 ажлын санхүүжилтийг Нийслэлийн Төрийн сангаар шийдвэрлүүлсэн. Үүнд:

НХААГ/202212160, НХААГ/202212160-1 дугаартай " Хот байгуулалтын кадастрын мэдээллийн санд суурилсан газар олгох, барилга барих үйл ажиллагааг иргэд, олон нийтэд нээлттэй болгох ажлыг гүйцэтгэсэн "Смарт дата" ХХК-тай үлдэгдэл 20% санхүүжилт хийж тооцоог дуусгасан.

НХААГ/202212155, НХААГ/202212155-1 дугаартай "Нийслэлийн хаягийн мэдээллийн санг шинэчлэн Улсын хаягийн нэгдсэн системд бүрэн холбох" ажлын гүйцэтгэлд Ай Си Ти групп ХК-д 40% санхүүжилт олгосон.

2023 оны 12 дугаар сарын 05-ны өдрийн байдлаар 133,2 сая төгрөгийн орлого олж, орлогын гүйцэтгэл 111% биелсэн. Үүнд:

- Гэрчилгээний сунгалт 950,000 төгрөг,
- Барилгын чанарын дүгнэлт 30,183,378 төгрөг,
- Барилгын ажлын зөвшөөрөл 16,180,00 төгрөг,
- Хаяг дугаар 50,196,771 төгрөг,
- Тодорхойлолтын үнэ 2,153,031 төгрөг
- Архивын лавлагаа 1,104,840 төгрөг,
- Зургийн үнэ 32,453,609 төгрөг.

Нийслэлийн төсвөөс 2.558,722,000.00 төгрөгийн санхүүжилт хийгдэж, 1,793,508,852.51 төгрөгийн зарлага гарсан. Үүнд:

1. Цалингийн зардал 1,520,147,387.65 төгрөг
2. Нийгмийн даатгалын шимтгэл ажил олгогчийн зардал 182,083,872.69 төгрөг,
3. Нэг удаагийн тэтгэмжийн зардал 16,100,000 төгрөг,
4. Бичиг хэргийн зардал 10,898,482 төгрөг,
5. Түлш, шатахууны зардал 9,654,530 төгрөг,
6. Байрны түрээсийн зардал 10,624,600 төгрөг,
7. Засвар, үйлчилгээний зардал 11,690,180 төгрөг,
8. Шуудан холбооны зардал 16,280,100.17 төгрөг,
9. Бусад зардал 10,176,500 төгрөг.

Авлигын эсрэг хууль, Нийтийн албанд нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулж ажиллах чиглэлээр:

Газрын Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны 2023 оны төлөвлөгөөг Авлигатай тэмцэх газраас ирүүлсэн чиглэлийн дагуу гаргаж, байгууллагын нэгж, албан хаагчдад танилцуулан, саналыг нэгтгэн 2023 оны 02 дугаар сарын 20-ны өдөр Газрын даргаар батлуулав. (5 зорилт, 18 арга хэмжээ) Авлигын эсрэг үйл ажиллагааны 2023 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хагас жилийн ажлын тайланг 2023 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдрийн 01/01/1524 дугаартай албан бичгээр болон цахим bayarjargal.s@ulaanbaatar.mn шуудангаар тайлагнав.

Авлигын эсрэг Олон Улсын өдрийг тохиолдуулан зохион байгуулсан "Авлигын эсрэг гэрэл зургийн үзэсгэлэн 2022"-д шалгарсан 10 бүтээлийг иргэд, олон нийтэд сурталчлан таниулахаар 2023 оны 2 дугаар сарын 14-ний өдрөөс сарын хугацаатай В1 давхарт байршуулав.

Авлигын эсрэг үйл ажиллагааг мэдээлэн сурталчлах “Шударга ёс, хөгжил дэвшилд 110” мэдээллийн самбараар байгууллагын үйл ажиллагааны ил тод байдлыг сурталчлан холбогдох мэдээллийг байршуулав.

ХАСХОМ гаргавал зохих албан тушаалын болон 2022 оны ХАСХОМ мэдүүлэх үүрэг бүхий мэдүүлэг гаргагчийн нэрсийн жагсаалтыг (71 албан хаагч) 2023 оны 01/1/14 дугаартай албан бичгээр болон munkhboldluvsandavaa@gmail.com цахим хаягаар илгээв.

Шинээр албан тушаалд томилогдохоор нэр дэвшсэн 8 албан хаагчийн хувийн ашиг сонирхлын урьдчилсан мэдүүлгийг цахимаар мэдүүлж, Авлигатай тэмцэх газраар хянуулав. Ашиг сонирхлын зөрчил үүсээгүй болно.

Хувийн ашиг сонирхлын болон хөрөнгө орлогын мэдүүлэг 1, 2 тайлан мэдээ, хувийн ашиг сонирхлын болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг хүлээн авсан (72 албан хаагч) тухай бүртгэлийн хамт цахимаар 2023 оны 01/01/410 дугаартай албан бичгээр болон munkhboldluvsandavaa@gmail.com цахим хаягаар холбогдох албан тушаалтанд хүргүүлэв.

Нийт 79 албан тушаалтны хувийн ашиг сонирхлын болон хөрөнгө орлогын мэдүүлгийг хуулийн хугацаанд хүлээн авч, баталгаажуулав.

Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраас Авлигатай тэмцэх газартай хамтран “Төрийн үйлчилгээний хүнд суртал, чирэгдэл, албан хаагчийн ёс зүйн зөрчил, авлига гарч болох нөхцөлийг арилгах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх талаар” уулзалтаар хэлэлцсэн асуудлын хүрээнд гарсан санал, дүгнэлтийг үндэслэн “ИРГЭН ТАНД” хуудсыг үйлчилгээнд нэвтрүүлсэн. “ИРГЭН ТАНД” үлдэх хуудсанд хүсэлтийг хүлээн авсан үйлчилгээний ажилтны нэр, хүлээн авсан огноо, цаг, хүсэлтийг шийдвэрлэх хугацаа, шийдвэрлэлтийн явцыг хянах боломжтой www.uda.ub.gov.mn систем, гар утасны eBarilga аппликэйшн мэдээлэл, байгууллагын үйлчилгээний мэдээлэл агуулсан цахим хуудас Авлигатай тэмцэх газрын QR код зэргийг агуулсан болно.

Авлигатай тэмцэх газраас гаргасан “ИРГЭН ТАНД” хуудасны талаарх шторкийг байгууллагын цахим хуудас, олон нийтийн сүлжээнд байршуулан ил тод байдлыг нэмэгдүүлэн ажиллав. <https://www.facebook.com/reel/636282528542096>

Авлигатай тэмцэх газар, Төрийн албаны зөвлөл, Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраас зохион байгуулсан “Авлигаас урьдчилан сэргийлэхэд анхаарах асуудал”, “Авлига, ашиг сонирхлын зөрчил гэж юу вэ, түүний хор хөнөөл, урьдчилан сэргийлэх арга”, “Ашиг сонирхлын зөрчил, мэдэгдэл, тайлбар гаргахад анхаарах асуудал”, “Авлигын гэмт хэрэг”-ийн хуульчлагдсан байдал” сэдэвт 4 удаагийн сургалтад 48 албан хаагч хамрагдсан.

Авлигатай тэмцэх газраас зохион байгуулсан “Авто замын салбар дахь асуудал, шийдэл, явган замын хавтан, авто замын хашлагийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, хяналт” сэдэвт хэлэлцүүлэг, “Барилга байгууламжийн газар хөдлөлтийн тэсвэрлэлтийг үнэлэх ба хүчитгэх, олон улсын туршлага” Олон Улсын техникийн семинар, “Барилгын салбарын ил тод байдал, Авлигаас сэргийлэх нь, олон улсын туршлага” дугуй ширээний ярилцлага, нийслэлийн нутгийн захиргааны байгууллагуудаас иргэн, хуулийн этгээдэд үзүүлж буй үйлчилгээний хүнд суртал, чирэгдлийг арилгах талаар мэдээлэл, санал солилцох уулзалт зэрэг 4 удаагийн хэлэлцүүлэг, хамтарсан дугуй ширээний уулзалтад байгууллагын удирдлага оролцсон байна.

Өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлт:

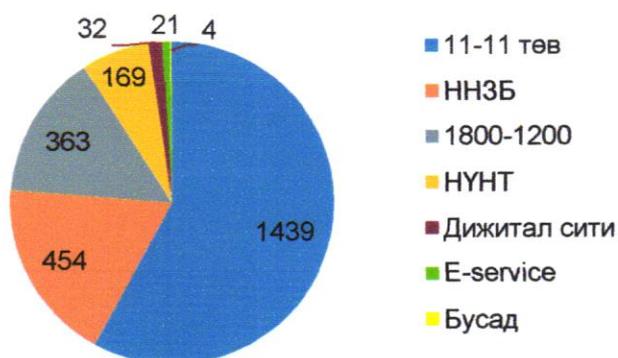
2023 оны байдлаар иргэдээс нийт 2482 өргөдөл, гомдол гаргасан байна. Үүнээс:

- ✓ Хугацаандаа шийдвэрлэсэн 2450,
- ✓ Хугацаа хэтэрч шийдвэрлэсэн 2,
- ✓ Хугацаандаа судлагдаж байгаа 30,
- ✓ Шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа 9 хоног, 9 цаг, 32 минут байна.

2022 оны мөн үетэй харьцуулбал:

- ✓ Өргөдөл, гомдлын хандалт 479 буюу 19,3 хувиар өссөн,
- ✓ Шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа 1 хоногоор буурсан үзүүлэлттэй байна.

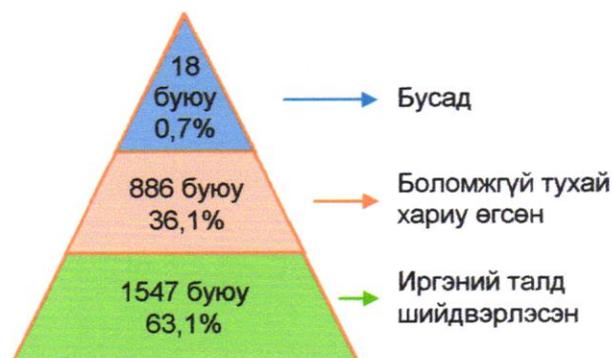
Өргөдөл, гомдлын хандалтын эх үүсвэр:

Өргөдөл, гомдлын төрөл:

Шийдвэрлэсэн 2452 өргөдөл, гомдолд хариу өгч, шийдвэрлэсэн хэлбэр:

Алба, хэлтсийн өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлт.

Д/д	Алба, хэлтэс	Нийт	Шийдвэрлэсэн		Судлах шатанд	Зөрчил	Шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа
			Хугацаанд нь шийдвэрлэсэн	Хугацаа хэтрүүлж шийдвэрлэсэн			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Удирдлага	-	-	-	5	28	-
2	Захиргаа, санхүүгийн хэлтэс	104	104	-	-	28	2 хоног, 9 цаг, 46 минут
3	Ерөнхий архитекторын ажлын алба	10	10	-	-	1	4 хоног, 22 цаг, 49 минут
4	Барилга, хот байгуулалтын хэлтэс	197	195	1	1	14	8 хоног, 16 цаг, 50 минут
5	Хот төлөвлөлтийн хэлтэс	261	261	-	-	10	7 хоног, 14 цаг, 53 минут
6	Хот байгуулалтын мэдээллийн хэлтэс	18	18	-	-	-	4 хоног, 19 цаг, 32 минут
7	Хэсэгчилсэн төлөвлөлтийн хэлтэс	587	583	-	4	16	7 хоног, 12 цаг, 59 минут
8	Барилга байгууламжийн чанарын хэлтэс	19	19	-	-	-	5 хоног, 15 цаг, 17 минут
9	Инженерийн дэд бүтцийн төлөвлөлтийн хэлтэс	65	64	-	1	3	8 хоног, 12 цаг, 53 минут
10	Хот байгуулалтын инженерийн бэлтгэл, хяналтын хэлтэс	991	978	-	13	15	12 хоног, 13 цаг, 59 минут
11	Дотоод хяналт, хуулийн хэлтэс	226	219	1	6	4	7 хоног, 7 цаг, 31 минут
Хот байгуулалт, хөгжлийн газар		2482	2450	2	30	119	9 хоног, 9 цаг, 32 минут

Тус газарт иргэдээс гаргасан 2482 өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлэх явцад үүссэн 119 зөрчилд хяналт шинжилгээ хийхэд:

- ✓ Өдөрт нь багтаан хүлээн аваагүй 44 буюу 37,0 хувь,
- ✓ Өдөрт нь багтаан шилжүүлээгүй 34 буюу 28,6 хувь,
- ✓ Явцын тэмдэглэл хөтлөөгүй 41 буюу 34,5 хувийн зөрчил тус тус бүртгэгдсэн байна.

Зөрчлийн үзүүлэлтийг 2022 оны мөн үетэй харьцуулбал 148 буюу 55,4 хувиар буурсан байна.

Зураг 4. Өргөдөл, гомдлын тэргүүлэх 5 хандалт.

Албан хаагчдад цахим (eDoc) хэлбэрээр албан бичиг боловсруулахад гаргадаг алдаа, зөрчлийг гаргахгүй байх талаар арга зүйн зөвлөгөөг тухай бүрд нь өгч, ирсэн албан бичгийн шийдвэрлэлтэд хяналт тавьж, зөрчлийг бууруулан ажиллаж байна.

- Нийт ирсэн бичгийн тоо - 3611
- Нийт явсан бичгийн тоо - 3414
- Шийдвэрлэлтийн дундаж хугацаа - 7 хоног
- Шийдвэрлэлтийн хувь - 99.7%

Архивын үйл ажиллагаа:

“Архив, албан хэрэг хөтлөлтийн хууль” журмын дагуу Байгууллагын архивд хадгалах хугацаа дууссан 2012-2020 оны 4098 баримтыг Төрийн архивд шилжүүлж 2100 гаруй баримтын гадна хавтас солих, үдэх, хавтаслах, нүүр бичилт шинэчлэх, тэмдгүүд дарах, баталгааны хуудас солих ажлыг амжилттай хийж гүйцэтгэв

Баримт нягтлан шалгах арга зүйн комиссын 04 дүгээр хурлын тэмдэглэлийг хүлээн авч өгөгдсөн үүрэг даалгаврын хүрээнд устгах баримтуудыг нийслэлийн Архивын газрын дэргэдэх Баримт нягтлан шалгах арга зүйн комиссын 2023 оны 04 дүгээр хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэсний дагуу Газрын архивд хадгалах хугацаа дууссан баримтуудыг

2023 оны 11 дүгээр сарын 03-ны өдрийн 11:00-16:20 цагийн хооронд Сонгинохайрхан дүүргийн 23 дугаар хороонд байрлах ерөнхий боловсролын 143 дугаар сургуулийн уурын зуух (Хэсэгчилсэн инженерийн хангамжийн удирдах газрын харьяа 143 дугаар халаалтын зуух)-нд хавсралт жагсаалтаар батлагдсан 339 хадгаламжийн нэгжийг устгах ажлыг үйлдэв. Баримт бичгүүд болон устгах ажил хийгдсэн уурын зуухны зураг болон хийгдсэн ажлуудыг зургаар баталгаажуулан нийслэлийн Архивын газарт 2023 оны 01/3093 дугаартай албан бичгээр хүргүүлж ажиллав.

ГУРАВ. БАЙГУУЛЛАГЫН ДҮРМЭЭР ХҮЛЭЭСЭН ҮҮРГИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Нийслэлийн үйлчилгээний нэгдсэн төвөөр иргэн, хуулийн этгээдэд барилга, хот байгуулалт, дахин төлөвлөлт, газар орон зайн мэдээлэл, дэд бүтэц, барилга байгууламжийн ашиглалтын аюулгүй байдлын чиглэлээр үзүүлэх үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулан, ухаалаг технологийг нэвтрүүлэх зорилтын хэрэгжилт:

Газраас үзүүлж байгаа нийт 8 төрлийн 36 үйлчилгээний **8917** хүсэлтийг ebarilga.mn цахим систем болон Яармаг төв, цахим системээр 1873 хүсэлтийг (www.e-mongolia.mn, www.les.ebusinessmongolia.mn, www.eservive.ulaanbaatar.mn) хүлээн авч, холбогдох хууль, журмын дагуу түргэн шуурхай, ил тод, нээлттэй хүргэж, зөвлөгөө, мэдээллийг өгч ажиллав. Үүнд:

- ✓ Шийдвэрлэсэн – 4745
- ✓ Татгалзсан – 1432
- ✓ Хянаж байгаа – 2740

Цахим системээр нийт **1873** хүсэлт ирснээс:

- ✓ www.e-mongolia.mn цахим хуудсаар иргэн, хуулийн этгээдээс 1163 хүсэлт ирснээс 519 хүсэлтийг шийдвэрлэж, 381 хүсэлт татгалзсан, 263 хүсэлт хянагдаж байна.
- ✓ www.les.ebusinessmongolia.mn цахим хуудсаар иргэн, хуулийн этгээдээс 382 хүсэлт ирснээс 279 хүсэлтийг шийдвэрлэж, 73 хүсэлт татгалзсан, 30 хүсэлт хянагдаж байна.
- ✓ www.eservive.ulaanbaatar.mn цахим хуудсаар 328 хүсэлт ирүүлснээс 262 хүсэлтийг шийдвэрлэж, 52 хүсэлт татгалзсан, 14 хүсэлт хянагдаж байна.

Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлыг хангах тухай хуульд ил тод, нээлттэй байхаар заасан, эсхүл хязгаарлалттай болон хаалттай мэдээлэлд хамаарахгүй мэдээлэл, мэдээллийг ашиглахад хуульд зааснаас бусад тохиолдолд иргэний мэдээлэл авах эрх, эрх чөлөөг үл хязгаарлах, төрийн байгууллагын үйл ажиллагаа олон нийтэд ил тод, нээлттэй байх, хүн, хуулийн этгээд хуулиар хязгаарлалт тогтоогоогүй аливаа мэдээллийг саадгүй олж авах нөхцөл боломж бүрдсэн эсэхэд хяналт шалгалт хийж цахим хуудасны мэдээллийн ил тод байдлыг хангуулан ажиллав.

Газрын даргын 2023 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн 01/10/2042 дугаартай албан бичгээр иргэн, хуулийн этгээдэд олгосон Архитектур төлөвлөлтийн 720 даалгаврыг цуцлах сонсох ажиллагааны мэдэгдлийг Захиргааны ерөнхий хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.2.2 дахь заалтад заасан байдлаар буюу хорин нэг буюу түүнээс дээш тооны этгээдүүдэд хэвлэл мэдээллийн хэрэгслийг ашиглан гэснийг үндэслэн газрын веб хуудас болон мэдээллийн хэрэгслүүдээр мэдээлэл өгч ажиллан, мөн хуулийн 27 дугаар зүйлийн 27.4.2 дахь заалтад заасан бичгээр санал авах хэлбэрээр явуулж, иргэн, хуулийн этгээдээс 26 дугаар зүйлийн 26.1 дэх хэсэгт заасны дагуу захиргааны шийдвэр гаргахад ач холбогдол бүхий нөхцөл байдлын талаар тайлбар, санал гаргах боломжоор хангаж мэдээллийг ил тод нээлттэй байршуулав.

Захиргааны сөрөг акт гарах тохиолдолд Захиргааны ерөнхий хуулийн 26, 27 дугаар зүйлд заасны дагуу эрх ашиг нь хөндөгдөж буй давхардсан тоогоор 30 иргэн, хуулийн этгээдэд захиргааны сонсох ажиллагаа явуулсан. Үүнд:

- ✓ Архитектур төлөвлөлтийн даалгавар 10, Загвар зураг 6, Барилгын ажлын зөвшөөрлийн 2 гэрчилгээ хүчингүй болгож,
- ✓ Барилгын ажлын зөвшөөрлийн 5 гэрчилгээг түдгэлзүүлсэн.
- ✓ Сонсох ажиллагааны 30 хариу тайлбарыг үндэслэн 3 захиргааны актыг хэвээр үлдээсэн.

Нийслэлийн Газар зохион байгуулалтын албанаас 2023 онд газрын эрх хүчингүй болсон 101 байршлын жагсаалтыг 2023 оны 01-09/4121 дугаартай албан бичгээр ирүүлсний дагуу газрын даргын Захиргааны актыг хүчингүй болгох тухай 2023 оны 09 дүгээр сарын 06-ны өдрийн А/28 дугаар тушаалаар иргэн, хуулийн этгээдийн 31 Архитектур төлөвлөлтийн даалгавар, Загвар зургийг хүчингүй болгож шийдвэрлэв.

Нийслэлийн Засаг даргын 2023 оны А/866 дугаартай захирамжаар 2016 оноос өмнө иргэн, хуулийн этгээдэд батлан олгосон Архитектур төлөвлөлтийн даалгаврыг хүчингүй болгохыг үүрэг болгосны дагуу 2023 оны 08 дугаар сарын 16-ны өдрийн 01/10/2042 дугаартай албан бичгээр 720 иргэн, хуулийн этгээдэд сонсох ажиллагаа явуулж, 2023 оны 09 дүгээр сарын 22-ны өдрийн А/31 дүгээр тушаалаар Архитектур төлөвлөлтийн 711 даалгаврыг цуцалсан.

eBarilga.ub.gov.mn нэгдсэн систем нэвтэрснээр дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэв.

Үүнд:

- 1436 хаяг дугаар хүссэн өргөдлөөс 61 зөрчилтэй хүсэлтийг буцааж, 1497 өргөдлийн 1756 барилгын мэдээллийг геопорталын баригдсан барилга давхаргад шивж оруулан, хаягийн тодорхойлолтоор хариу олгосон.
- 388 тэг тэнхлэгийн актыг мэдээллийн санд бүртгүүлэх хүсэлт ирснээс 732 өргөдлийн барилгын мэдээллийг тэг тэнхлэгийн давхаргад оруулан, мэдээллийн санд хүлээж авсан актаар хариу олгосон.
- Мэдээлэл холбооны сүлжээ ХХК-аас холбооны АТС-ийн мэдээллийг авч дэд мэдээллийн сангийн өгөгдлийг шинэчилж давхарга хэсэгт оруулав.
- Авто зам, инженерийн шугам сүлжээний хамгаалалтын зурвасын давхаргын мэдээллийг шинэчлэх ажлыг хийж байна.
- Нийслэлийн Хот байгуулалтын мэдээллийн сан дахь нийслэлийн нутаг дэвсгэрийн нийтийн мэдээлэл болон барилга байгууламжийн мэдээллийг илэрхийлэх тэмдэгтийг 6736:2018, 6702:2018 стандартын дагуу QGIS программ дээр шинэчилж оруулсан.
- Албаны хэрэгцээнд eBarilga цахим системийн баригдсан, төлөвлөгдсөн барилга, байгууламж, авто зам, зөвшилцсөн инженерийн шугам сүлжээний мэдээллийн өгөгдлийн баазыг газар зүйн мэдээллийн системийн Qgis платформд холбон бусад суурь давхаргыг үүсгэн албан хаагчдын хэрэглээнд нэвтрүүлсэн.

Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн портал e-Mongolia-р дамжин ирүүлдэг тус газрын хүсэлтүүдийг eBarilga хот байгуулалтын цахим системд холбох талаар e-mongolia академи УТҮГ-т албан бичиг хүргүүлж, 1 дүгээр сарын 23-ны өдөр холбогдох албан хаагчидтай хамтарсан уулзалт хийж, санал солилцов.

Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газар, Нийслэлийн Цахим хөгжил, мэдээлэл технологийн газар хамтран хэрэгжүүлж буй “Онлайн бизнес төв”-д холбох тус газрын үйлчилгээний хүсэлт, шийдвэрлэлтийг eBarilga хот байгуулалтын цахим системд хэрхэн холбох талаар Цахим хөгжил, мэдээлэл технологийн газар болон систем хөгжүүлэгч Ухаалаг шийдэл ХХК, Смарт дата ХХК-ийн холбогдох албан хаагчидтай хамтарсан цахим уулзалтыг зохион байгуулав. Уулзалтын дагуу eBarilga хот байгуулалтын цахим системийг хөгжүүлэгч компани шаардлагатай өгөгдөл мэдээллийг Ухаалаг шийдэл ХХК-д хүргүүлэв.

Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газраас Авлигатай тэмцэх газартай хамтран “Төрийн үйлчилгээний хүнд суртал, чирэгдэл, албан хаагчийн ёс зүйн зөрчил, авлига гарч болох нөхцөлийг арилгах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх талаар” уулзалтаар хэлэлцсэн асуудлын хүрээнд гарсан санал, дүгнэлтийг үндэслэн “ИРГЭН ТАНД” хуудсыг 2023 оны 05 дугаар сарын 19-ний өдрөөс үйлчилгээнд нэвтрүүлж эхэлсэн.

“ИРГЭН ТАНД” үлдэх хуудас нь хүсэлтийг хүлээн авсан үйлчилгээний ажилтны нэр, хүлээн авсан огноо, цаг, хүсэлтийг шийдвэрлэх хугацаа, шийдвэрлэлтийн явцыг хянах боломжтой <https://ebarilga.ub.gov.mn> систем, гар утасны eBarilga аппликэйшн мэдээлэл, байгууллагын үйлчилгээний мэдээлэл агуулсан цахим хуудас, Авлигатай тэмцэх газрын QR код зэргийг агуулсан болно.

Газрын даргын 2023 оны А/01 дүгээр тушаалаар “Чанарын менежментийн тогтолцооны MNS ISO 9001:2016 стандарт” нэвтрүүлэх дэд ажлын хэсэг байгуулж, А/09 дүгээр тушаалаар “Чанарын менежментийн тогтолцооны MNS ISO 9001:2016” стандарт нэвтрүүлэх хамрах хүрээ, ажлын төлөвлөгөөг батлуулав. (4 зорилт, 26 арга хэмжээ)

Стандарт нэвтрүүлэх ажлын нарийвчилсан төлөвлөгөөний дагуу байгууллагын зөрүүгийн шинжилгээ, орчны шинжилгээ, сонирхогч талыг тодорхойлох, үйл явцыг тодорхойлох шинжилгээ хийх зэрэг 11 удаагийн сургалт, практик ажиллагаанд хуваарийн дагуу нийт албан хаагчид болон ажлын хэсгийн гишүүд хамрагдсан.

Монголын менежментийн зөвлөхүүдийн холбоо ТББ-аас 2022 оны 12 дугаар сарын 01-ний өдрөөс 2023 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрүүдэд зөвлөх үйлчилгээг авч ажилласан. Зөвлөх үйлчилгээний ажлыг дүгнүүлэхээр Нийслэлийн Засаг даргын Тамгын газарт 2023 оны 01/01/3364 дугаар албан бичгээр хүсэлт хүргүүлсэн.

ДУГНЭЛТ:

1. Хөгжлийн бодлогын баримт бичиг болон шинээр батлагдсан хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийг тухай бүр хяналтад авч, хэрэгжилтийг хангуулан Засгийн газрын 206 дугаар тогтоол /ЗГ-ын 374 дүгээр тогтоол нэмэлт өөрчлөлт/, Нийслэлийн Засаг даргын А/335 дугаар захирамжийг мөрдлөг болгон хяналт-шинжилгээ, үнэлгээг хийн Захиргааны зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэн хэрэгжилтийн мэдээг холбогдох дээд газарт хүргүүлэн ажиллаж байгаа нь газрын үйл ажиллагаа, төрөөс баримтлах урт, дунд, богино хугацааны төсөл хөтөлбөрүүд хэрэгжих нөхцөлийг бүрдүүлж байна.

2. Дүрмээр хүлээсэн үүргээ хангалттай хэрэгжүүлж байгаа нь “Хүний нөөцийн хөгжил” хөтөлбөр, төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжиж, албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангах тал дээр сайн ажилласан, хэрэгжүүлж буй ХЕТ, төсөл хөтөлбөрийн тоо чанар, барилга барих хүсэлтийг хүлээн авч шийдвэрлэсэн байдал, ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн зориулалттай орон сууцны барилгыг дахин барилгажуулах төслийн хэрэгжилт, хот байгуулалтын мэдээллийн сангийн баяжилт, инженерийн шугам сүлжээний ажлын зураг зөвшилцсөн байдал, барилгын чанар аюулгүй байдалд үнэлгээ хийсэн барилгын үзүүлэлт зэргээс тодорхой харагдаж байна.

3. Газраас үзүүлж буй 22 үйлчилгээний 8 үйлчилгээг <https://eservice.ulaanbaatar.mn/>, <https://e-mongolia.mn/> цахимд бүрэн шилжүүлсэн байна. Үүнд: Барилга барих хүсэлт, Барилгын загвар зураг батлах, Барилгын ажлыг эхлүүлэх үргэлжлүүлэх зөвшөөрөл олгох, Барилгад хаяг дугаар олгох, Байр зүйн зураг, Тэг тэнхлэгийн актыг хот байгуулалтын мэдээллийн санд бүртгэх, Инженерийн шугам сүлжээний зурган мэдээллээр үйлчлэх, Архивын лавлагаа олгох үйлчилгээ.

ЦААШИД ХИЙЖ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ЗОРИЛТОТ АЖИЛ:

1. Хөрөнгийн асуудал шийдэгдээгүй ажилд анхаарч, Улс, нийслэлийн 2023 оны төсвийн тодотголд хөрөнгө тусгуулах талаар саналаа хүргүүлэх, холбогдох яамд, газруудтай уг асуудлаар хамтран ажиллах;

2. Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийн хугацаа 11 хоног байгааг багасгаж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгасан нэг оронтой тоонд хүргэх /8 хоног/ гэсэн зорилтод хүрэх, ирсэн өргөдөл гомдлыг эцэслэн шийдвэрлэх;

3. Албан бичгийн шийдвэрлэлтийн 9 хоногийг багасгаж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгасан зорилтод 8 хоногтоо хүрэх;

4. Нэгжүүд шинээр ажил санаачлан хэрэгжүүлэх;

5. Төлөвлөгөөнд тусгагдсан шалгуур үзүүлэлт, хүрэх үр дүнг бодитой төлөвлөх.

ХЯНАСАН:
ЗАХИРГАА, САНХҮҮГИЙН ХЭЛТСИЙН
ДАРГА

Ч.БАДАМХАНД

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:
ХҮНИЙ НӨӨЦИЙН АСУУДАЛ ХАРИУЦСАН
АХЛАХ МЭРГЭЖИЛТЭН

Т.БУЯНЖАРГАЛ

